2006 Godišnji izvještaj
Annual Report

smart

Udruga za razvoj civilnog društva
Association for Civil Society Development

smart
udruga za razvoj civilnog društva

Zaposlenih
5

Godišnji proračun za 2006.
1.454.617,20 KN

Upravni odbor
Sanja Barić, Teodor Antić , Neven Šantić, Igor Bajok, Sonja Grozić-Živolić , Maja Halvaks-Geričić, Mira Shalabi

Izvršni tim
Gordana Forčić, Slađana Novota, Zvijezdana Schulz-Vugrin

Voditeljica ureda
Daniela Vuković

Programska asistentica
Renata Vukoja

Vanjska trenerica
Bojana Ćulum

Lektura
Jana Golob & Sanja Bingula

Dodatne informacije o SMART-u:
INFO SMART – tromjesečno glasilo udruge SMART
SMART letak
Website: www.smart.hr

Udruga za razvoj civilnog društva – SMART registrirana kao neprofitna organizacija

Grafičko oblikovanje
Aljoša Brajdić/SAGITA d.o.o. Opatija

Tisak
Gravema d.o.o.

Blaža Polića 2/4, 51 000 Rijeka
Tel: ++385 (0)51 332 750, 330 470
Fax: ++385 (0)51 320 792

Ljudevita Posavskog 2/4, 10000 Zagreb
Tel./Fax. 01/4655-201

E-mail: smart@smart.hr
www.smart.hr

Sadržaj

Predgovor predsjednice Upravnog odbora

O civilnom društvu u Hrvatskoj

Naša misija

Postignuti rezultati u skladu sa strateškim smjernicama SMART-a

Djelatnici i volonteri SMART-a

Naši donatori

Financijski izvještaj

PREDGOVOR

Za civilno društvo u Hrvatskoj, 2006. godina obilježena je prihvaćanjem vrlo važnoga dokumenta – Nacionalne strategije za stvaranje poticajnoga okruženja za razvoj civilnoga društva. Njegov cjeloviti pristup, detaljnost, ali i jasnoća tvrdnji i ciljeva, te sveobuhvatno uključivanje značajnoga broja predstavnika različitih organizacija civilnoga društva (OCD-a)[1] pokazali su čvrsti napredak u odnosu između države i civilnoga društva u našoj zemlji. Kao neprofitna organizacija usmjerena na jačanje i pružanje potpore razvoju neprofitnoga sektora u Hrvatskoj tijekom posljednjih osam godina, SMART toplo pozdravlja taj pozitivni trend.

Godina 2006. bila je uzbudljiva godina i za sam SMART. Nastavili smo svoju misiju pružanja raznolikih usluga neprofitnome sektoru. Glavna područja njegovih postignuća vezana su za razvoj potencijala i izgradnju održivoga neprofitnog sektora, izgradnju strukturirane suradnje između javnoga sektora i organizacija civilnoga društva, te promicanje volonterstva i filantropije u lokalnim zajednicama. Detalje o tim vrijednim aktivnostima možete naći u ovome Izvještaju.

Unutarnja struktura SMART-a osvježena je značajnom novošću – osnivanjem Upravnog odbora. Prema najboljim praksama koje preporuča Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije (SOKNO), Upravni se odbor sastoji od 7 neovisnih članova, stručnjaka i/ili aktivista iz OCD-a, koji ne sudjeluju i nemaju koristi od SMART-ovih aktivnosti. Uloga je Odbora osigurati i upravljati SMART-ovim aktivnostima prema ispunjenju njegove misije, strategije i politike, te promicati transparentnost djelovanja i razvoj odgovarajuće organizacijske strukture, uključujući razvoj politike za sprječavanje sukoba interesa. Odbor redovito komunicira s Izvršnim timom, osiguravajući pomoć i nadzor. Tijekom 2006., prve godine njegovoga djelovanja, Upravni je odbor održao pet sastanaka i donio odluke o nekoliko značajnih pitanja vezanih za strukturu, pravilnik i aktivnosti SMART-a.

Kao predsjednica Upravnog odbora, a imajući priliku bliskog iskustva rada u SMART-ovom timu, ponosna sam što mogu reći da je njihova predanost i stručnost važan putokaz razvoju civilnoga društva u Hrvatskoj. U okviru novoprihvaćene Nacionalne strategije i njezinoga detaljnog operacijskog plana, SMART nastavlja svojim uspješnim putem.

dr.sc. Sanja Barić
Predsjednica Upravnog odbora

[1] U daljnjem tekstu godišnjega izvještaja koristit će se za organizacije civilnoga društva samo akronim - OCD.

O CIVILNOM DRUŠTVU U HRVATSKOJ

Godinu 2006. obilježili su značajni pomaci glede održivoga razvoja civilnoga društva u Hrvatskoj te širenja izravne uloge organizacija civilnoga društva u stvaranju procesa donošenja odluka na nacionalnoj razini.

Nastavno na uspostavljanje posebne radne skupine Vlade Republike Hrvatske i aktivno sudjelovanje relevantnih stručnjaka, izrađen je i usvojen dugo očekivani strateški dokument „Nacionalna strategija stvaranja poticajnoga okruženja za razvoj civilnoga društva".

Osnovni je cilj Strategije stvoriti uvjete za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva, u sinergiji s drugim sektorima, aktivno, ravnopravno i odgovorno, na načelima održivoga razvoja i djelovanja za opće dobro, sudjeluju u ostvarivanju društva blagostanja i jednakih prilika za sve. Sukladno tome, isti dokument daje osnovne smjernice koje se žele postići do 2011. godine, kako bi se unaprijedio postojeći i stvorio novi pravni, financijski i institucionalni sustav potpore razvoju civilnoga društva, te stvorilo poticajno okruženje za daljnji razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj na specifičnim područjima, kao što su socijalna kohezija, participativna demokracija, filantropija, volonterizam, obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava.

Mjere koje će biti poduzete kako bi se ostvarili navedeni ciljevi, krajnji rokovi, kao i tijela odgovorna za provedbu razrađeni su u „Operativnom planu za provedbu Nacionalne strategije stvaranja poticajnoga okruženja za razvoj civilnoga društva".

U svjetlu brojnih čimbenika koji su povezani s procesom pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu EU), pojačani dijalog s Vladom Republike Hrvatske i državnim institucijama imao je neprijeporno pozitivan utjecaj na daljnji razvoj civilnoga društva u 2006. godini. To se poglavito odnosi na uvođenje novoga pretpristupnog fonda za zemlje sa statusom kandidata za članstvo u EU-u „Instrument for Pre-accession Assistance" (u daljnjem tekstu IPA) i relevantni proces programiranja pomoći EU-a. Kako bi se uspostavila veza između općih prioriteta Republike Hrvatske identificiranih u pretpristupnoj strategiji i specifičnih mjera koje bi se trebale financirati iz programa IPA-e, nekoliko je ključnih dokumenata izrađeno uz aktivno sudjelovanje predstavnika organizacija civilnoga društva, posebno onih koje djeluju na područjima od presudne važnosti za međusektorsku razvojnu problematiku, kao što su ravnopravnost spolova, zaštita okoliša, prava potrošača, suzbijanje socijalne isključenosti i svih vrsta diskriminacije te opći razvoj dijaloga sa civilnim društvom u kontektsu procesa pristupanja EU-u.

Ovdje se konkretno radi o sljedećim dokumentima:

- „Strateški okvir za razvoj 2006. – 2013.", koji opisuje mjere za osiguranje prosperiteta u Republici Hrvatskoj putem kompetitivnoga tržišnog gospodarstva, odnosno u okviru socijalne države prilagođene uvjetima 21. stoljeća,
- „Strateški okvir za koherenciju", koji uspostavlja glavne ciljeve sektorskih politika i prioritete koje će biti financirani u okviru programa IPA-e, poglavito komponente III i IV koje će u razdoblju 2007. – 2013. poslužiti kao preteča za korištenje Strukturnih fondova EU,
- „Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske", nacionalni dokument koji donosi procjenu trenutne situacije te posebno navodi prioritete i mjere na razini sektorskih politika povezanih sa socijalnom inkluzijom iz stajališta procesa pridruživanja EU.

Važnu je prekretnicu u daljnjoj harmonizaciji pravnoga okvira hrvatskoga civilnog društva s konvencionalnim standardima razvijenih demokracija predstavljalo i donošenje „Nacrta zakona o volonterstvu", koji je tijekom 2006. godine ušao u relevantnu parlamentarnu proceduru (prvo čitanje). Uz podršku USAID-a i „Academy for Educational Development", isti nacrt zakona, zasnovan između ostaloga i na međunarodnim primjerima dobre prakse, izrađen je od strane

NAŠA MISIJA

„European Center for Not-for-Profit Law“, u suradnji s partnerskim nevladinim organizacijama iz Hrvatske i Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Republike Hrvatske. Njime se definiraju sljedeći pravni aspekti: volonterski status, razlika između volonterstva i zapošljavanja, te prava i obveze u odnosu volontera i institucija u kojima se odvija volontiranje, kako bi se zaštitile obje strane. Očekuje se da će ove pravne odredbe spriječiti dosadašnju pomutnju, izgraditi povjerenje i povećati učinkovitost djelovanja OCD-a, te, sukladno tome, otvoriti mogućnosti za korištenje vremena i vještina većeg broja volontera.

Proaktivnije i sveobuhvatnije sagledavanje izazova povezanih sa financijskom održivošću sektora civilnoga društva također su okarakterizirali 2006. godinu. Na temelju iskustava stečenih kroz nekoliko visokoprofiliranih kampanja za prikupljanje sredstava za specifične aktivnosti nevladinih organizacija, održana je prva nacionalna konferencija o prikupljanju sredstava „Vaš dio kolača? Može i bez pisanja projekata!“, u organizaciji „Academy for Educational Development“ i „Civil Society Development Foundation“ iz Mađarske (kao dio „CroNGO programa“ financiranog od strane USAID-a). Osnovni je cilj konferencije bio predstaviti nove i učinkovite tehnike za prikupljanje sredstava koje, pored pisanja prijedloga projekata, predstavljaju važne „alate“ nevladinim organizacijama za dobivanje financijske potpore od strane individualnih donatora i poslovnoga sektora. U radu konferencije sudjelovalo je 140 predstavnika različitih nevladinih organizacija.

U istome kontekstu, može se očekivati da će daljnji doprinos glede raznolike problematike organizacijske i financijske održivosti hrvatskih nevladinih organizacija biti generiran kroz sljedeće programe za dodjelu financijske potpore, koji su otvoreni tijekom 2006 godine:

- „Institucionalna potpora za razvoj i stabilizaciju organizacija“, u provedbi „Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva“ - redovita godišnja shema za dodjelu financijske potpore putem koje odabrane nevladine organizacije dobivaju trogodišnju financijsku potporu,
- program institucionalnih potpora koji je po prvi put pokrenut od strane Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske.

Udruga za razvoj civilnog društva SMART je neprofitna organizacija osnovana s ciljem jačanja i pružanja podrške razvoju neprofitnoga sektora u Hrvatskoj.

SMART organizira i provodi edukacijske radionice, tehničku pomoć i konzultacije, prikuplja i dijeli informacije neprofitnim organizacijama, neformalnim grupama i pojedincima. Ujedno, SMART surađuje s javnim i poslovnim sektorom u svrhu razvoja neprofitnih organizacija.

Aktivnosti organizacije temelje se na načelima osnaživanja, aktivnog uključivanja, podupiranja pozitivnih inicijativa, poticanja suradnje, osobne odgovornosti i osobnoga razvoja, cjeloživotnoga učenja te poštivanja razlika.

Tijekom 2006. godine, SMART-ove programske i projektne aktivnosti bile su u skladu sa sljedećim strateškim smjernicama za razdoblje 2005. – 2008.:

- Razvijanje potencijala i izgradnja održivosti neprofitnoga sektora
- Izgradnja strukturirane suradnje javnoga sektora i organizacija civilnoga društva
- Promicanje volonterstva i filantropije u lokalnim zajednicama
- Osiguravanje samoodrživosti organizacije sa snažnim kapacitetima i jasnom vizijom razvoja civilnoga društva - organizacijski razvoj SMART-a.

RAZVOJ POTENCIJALA I IZGRADNJA ODRŽIVOSTI NEPROFITNOGA SEKTORA

SMART je nastavio odgovarati na potrebe OCD-a podupirući razvoj mehanizama i struktura za jačanje uloge OCD-a u društvenim promjenama. Izgradnja kapaciteta neprofitnih organizacija provodi se ciljanim aktivnostima, varirajući od redovitih programa i projekata do specifičnih i inovativnih aktivnosti.

→ Edukacijske radionice

→ Tehnička pomoć i konzultacije

Edukacijske radionice

SMART je nastavio s provođenjem raznolikih edukacijskih radionica vezanima za neprofitni menadžment i organizacijski razvoj kao jedne od svojih ključnih aktivnosti.

Radionice su ponudile osnovne vještine i znanja za primarno volonterske organizacije i lokalne građanske inicijative, koje započinju sa svojim aktivnostima, te naprednije i specifičnije znanje za organizacije s nešto dužim djelovanjem, koje su prepoznale potrebu za ciljanim i individualnim pristupom izgradnji organizacijskih kapaciteta.

Sadržaj svake radionice značajno je varirao ovisno o pojedinačnim zahtjevima i/ili ciljevima specifičnih projekata.

SMART je u provođenju edukacijskoga programa proveo 55 radnih dana (33 teme) ili 400 sati s 412 sudionika iz 133 organizacije.

Radionica je odlična, vrlo profesionalno provedena i vrlo sam zadovoljan s ICT opremom te interaktivnim materijalom.

(UPC/logički okvir i strateško i sektorsko planiranje, Rijeka, travanj 2006.)

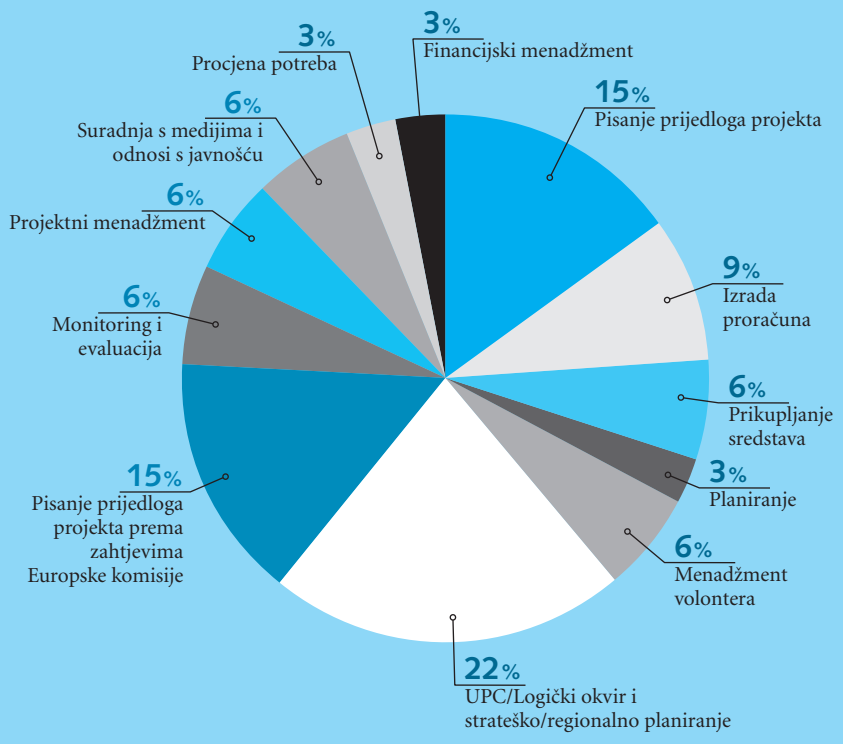

Grafikon 1: Različitost tema provedenih u 2006. godini (n=33)

Radionica je bila vrlo dobro provedena i bilo je lako slijediti; treneri su dobro radili kao tim i davali su nam dobre savjete i povratne informacije.

(Izrada proračuna, Rijeka, ožujak 2006.)

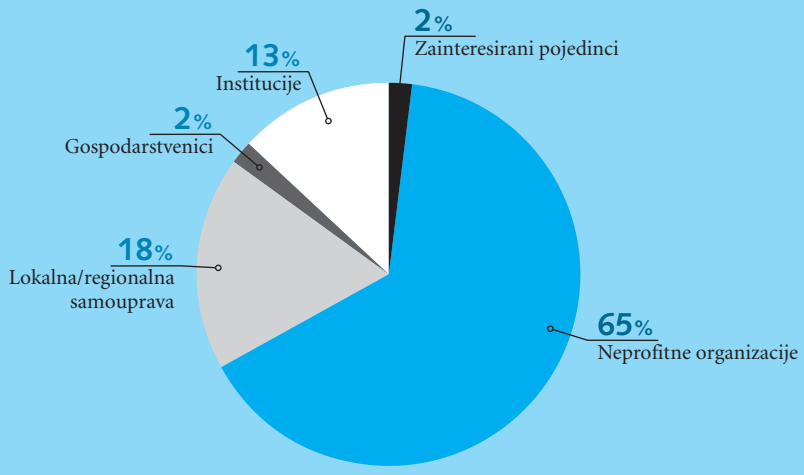

Grafikon 2:
Profil sudionika/ca edukacijskih programa u 2006.godini (n=412)

Naša metodologija

Radionice se temelje na principima iskustvenoga učenja, putem kojega se osigurava sigurno okruženje za obostrano učenje na temelju stručnosti trenera i iskustva sudionika, kao i odabranim praksama njihovih organizacija.

Nalazi vanjske evaluacije koji se tiču metodologije radionice na temu „Upravljanje projektnim ciklusom i pisanje projektnog prijedloga" bili su sljedeći:

"Sudionici su također pohvalili primjenu pristupa timskoga rada kao metodi poučavanja u radionicama, pri čemu su dobili mogućnost prakticiranja novih vještina u malim skupinama na primjerima projekata iz svojega područja djelovanja, što im je omogućilo identifikaciju s tim zamišljenim projektnim prijedlozima. Njihovi napori potpomognuti su odličnim materijalima, koje su smatrali vrlo korisnima u domaćoj zadaći iz logičkoga okvira razvoja, na koju su dobili strukturirane i individualizirane povratne informacije."

Grafikon 3: Buduće korištenje znanja i vještina stečenih na radionici (n=373)

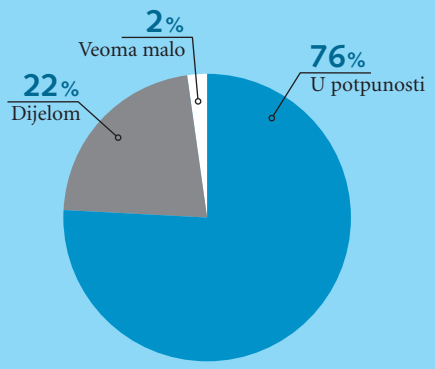

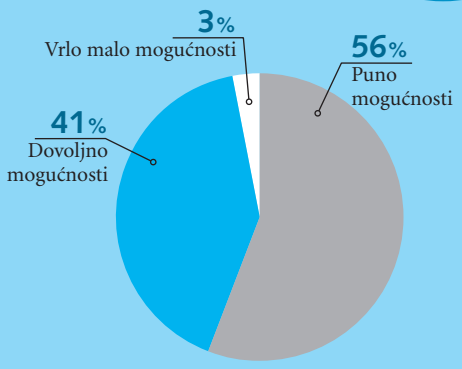

Grafikon 4: Razmjena iskustava i ideja između sudionika (n=374)

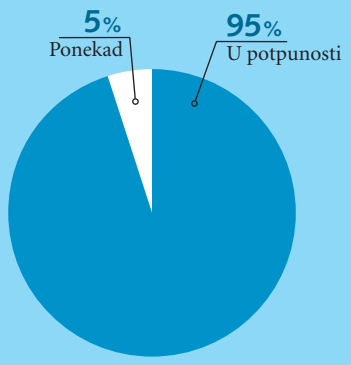

Grafikon 5: Mogućnost aktivnog sudjelovanja polaznika edukacijskih radionica (n=375)

Primjena vještina i znanja naučenih tijekom obrazovnih radionica vezana je uz realno procijenjene potrebe sudionika i SMART-ov pristup usmjerenosti na korisnike. Ta se razmjena ideja i iskustava odvija u sigurnom i konstruktivnom okruženju uz motivirane odrasle sudionike.

Radionica je bila vrlo korisna, posebno na području organizacije vremena i aktivnosti.

(Monitoring i evaluacija i Projektni menadžment, Rijeka, studeni 2006.)

Tehnička pomoć i konzultacije

SMART je proveo 253 sata konzultacija i tehničke pomoći za 106 sudionika. Promišljene razvojne intervencije provedene su ili kao niz interaktivnih konzultacija s upravom, osobljem i drugim dionicima ili izravnim savjetovanjem (jedan-na-jedan).

Ovisno o sadržaju, djelatnosti i broju sudionika, kao i potrebnoj stručnosti, tehničku pomoć i konzultacije provodili su djelatnici SMART-a.

Jačanje organizacija civilnoga društva i razvoj međusektorske suradnje u Sisačko-moslavačkoj županiji

Projekt se provodi u partnerstvu s GONG-om, a započeo je u svibnju 2006. i provodit će se do prosinca 2007. Cilj je projekta sveukupan razvoj županije kroz jačanje organizacija civilnoga društva i razvoj komunikacijskih i suradničkih tehnika između civilnoga društva i lokalne samouprave u sedam ključnih gradova i općina Sisačko-moslavačke županije. U partnerstvu s GONG-om, SMART je tijekom 2006. proveo sljedeće aktivnosti:

- javna promocija projekta u Sisačko-moslavačkoj županiji (tiskovne konferencije, javno predstavljanje projekta),
- dovršenje detaljne analize interesa za edukacijske aktivnosti među OCD-ima iz 7 gradova i općina u Sisačko-moslavačkoj županiji: Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja, Sisak, Sunja, Topusko,
- procjena organizacijskih kapaciteta organizacija sudionica edukacijskoga programa: Izgradnja organizacijskih kapaciteta - Modularni program,
- sastanci s relevantnim dionicima županije,
- održavanje prvih dvaju Modula kao dio edukacijskoga programa: Izgradnja organizacijskih kapaciteta - Modularni program; 22 člana OCD-a iz Petrinje, Siske, Novske, Kutine i Hrvatske Kostajnice.

Modularni program
Topusko, rujan 2006.

Program podrške, jačanja i razvoja organizacija civilnoga društva

Program se provodi na području Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije. Tijekom 2006., SMART je u okviru ovoga programa organizirao šest jednodnevnih edukacijskih radionica za volonterske organizacije i lokalne građanske inicijative. Teme su obuhvatile sljedeće: Pisanje prijedloga projekta, te Izrada proračuna i Prikupljanje sredstava iz domaćih i međunarodnih izvora. Sudjelovalo je 110 polaznika iz OCD-a i lokalnih građanskih inicijativa iz Primorsko-goranske i Istarske županije.

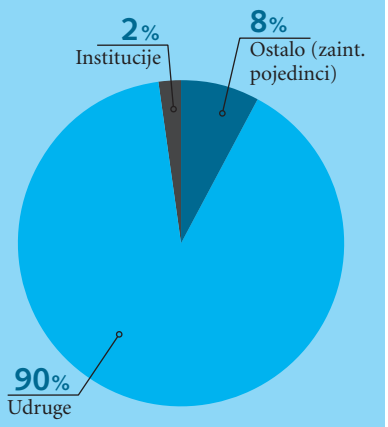

Grafikon 6: Program "Podrška, jačanje i razvoj organizacija civilnoga društva": profil sudionika (n=110)

Društveno koristan rad u očima javnosti

Ovaj je projekt završen krajem 2006. godine i predstavljao je donekle novo iskustvo. Premda SMART ima višegodišnje iskustvo u provođenju partnerskih programa, ovo je bilo prvi put da je partner bio javni medij – televizijska/radijska postaja. Evaluacija projekta pokazala je daleko bolje razumijevanje važnosti javne prezentacije i transparentnosti rada među OCD-ima. Praktičan rad na pripremi emitiranja i praktično snimanje svih 18 OCD-a bio je koristan i dobro prihvaćen zadatak koji je promijenio stavove sudionika projekta o tehnikama medijske prezentacije. Što se tiče stečenih vještina i znanja primjenjivih u budućem radu, 85% sudionika sigurno će ih primijeniti, a 15% samo djelomično.

Podignuta je razina informiranosti o različitim OCD-ima u Primorsko-goranskoj županiji, kao i javno upoznavanje mehanizama za aktivno sudjelovanje građana u inicijativama i aktivnostima zajednice.

Najkorisniji dio za sudionike bilo je stjecanje iskustva pred kamerama i prezentiranje njihovoga programa, kao i dobivanje medijskoga prostora.

Sve televizijske reportaže ponuđene su drugim lokalnim televizijskim kućama u Hrvatskoj s ciljem predstavljanja pozitivnih primjera udruga i lokalnih građanskih inicijativa, a Primorsko-goranska županija predložila je i nastavak projekta u okviru svojega redovitoga zakupljenog medijskog prostora na Kanalu RI.

"Sudjelovanjem u projektu dobili smo vrijedan video materijal, koji nikada ne bismo mogli sami napraviti, a već sam materijal daje nam mogućnost predstavljanja široj TV publici, što će povećati našu vjerodostojnost u zajednici."

(komentar sudionika projekta)

Informacijsko-dokumentacijski centar

Nacionalni i lokalni mediji

Prepoznajući važnost promidžbe, SMART je promovirao svoje projekte i aktivnosti putem tiskanih medija, čija je prednost dostupnost široj publici, te putem nacionalnih i lokalnih televizijskih i radijskih postaja. Teme predstavljene putem tih medija obuhvatile su: predstavljanje SMART-ovih programa, edukacijskih radionica, najave, volontersku kampanju, konferencije te različite izvještaje.

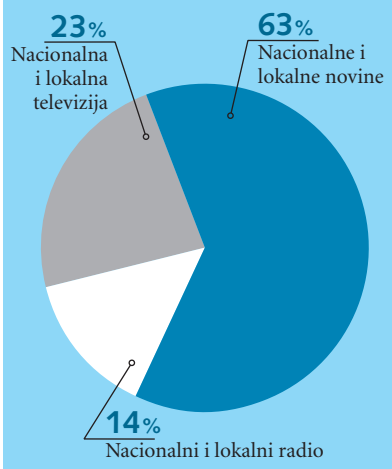

Grafikon 7: Medijska pokrivenost SMART-ovih aktivnosti u 2006.

Internetska stranica SMART-a

Uz informacije o SMART-u i SMART-ovim programima i projektima, stranica predstavlja najnovije događaje na području razvoja civilnoga društva, novih mogućnosti financiranja, publikacija, zakonske regulative i strateških reformi državnih institucija. Baza podataka dostupna na internetskoj stranici nudi:

- Volontersku bazu podataka (baza podataka volontera – podaci o svim organizacijama koje trebaju volontere i pojedincima koji žele volontirati u Primorsko-goranskoj županiji),
- OCD čitaonica (1109 specijaliziranih knjiga i priručnika: 421 istraživačka studija, izvještaji, 8 video materijala, 33 CD publikacije, 178 vrsta periodičkih izdanja koja pokrivaju različite teme: civilno društvo, razvoj zajednice, ljudska prava, filantropiju, siromaštvo, javno zagovaranje, javno zdravlje, obrazovanje, organizacijski razvoj i nadogradnju, pitanja ženskih prava i prava spolova, zaštita okoliša itd.).

Tromjesečno glasilo "Info SMART"

Objavljena su tri tromjesečna glasila (br. 23, 24 i 25) s novostima o organizacijskom razvoju, najavama i prezentacijama. Ukupno je organizacijama civilnoga društva, lokalnim i regionalnim samoupravama, državnim institucijama i drugim zainteresiranim institucijama i pojedincima podijeljeno 1135 primjeraka. „Info SMART" distribuiran je širom Hrvatske, 333 primjerka otišla su u Primorsko-goransku, 246 u Istarsku i 222 u Ličko-senjsku županiju, dok je 336 primjeraka podijeljeno u ostalim županijama Hrvatske.

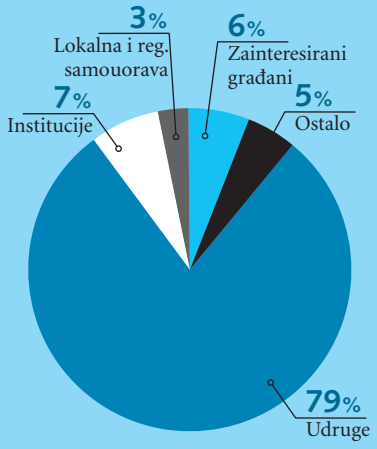

Grafikon 8:
Profil primatelja Info SMART-a

IZGRADNJA STRUKTURIRANE SURADNJE IZMEĐU JAVNOGA SEKTORA I ORGANIZACIJA CIVILNOGA DRUŠTVA

Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije (SOKNO)

Što se tiče sustava osiguranja kvalitete, SMART je nastavio s aktivnostima na tri različite razine:

- stalna provedba SOKNO-a unutar SMART-a,
- mentoriranje procesa provedbe SOKNO-a u 12 lokalnih OCD-a u Hrvatskoj,
- provedba različitih aktivnosti u svojstvu člana radne skupine za osiguranje kvalitete (RSOK). Tijekom 2006. dvije predstavnice SMART-a, među pet licenciranih mentora, provele su edukaciju i dodjelu licenci za 15 novih SOKNO mentora.

Strukturiranije aktivnosti bile su usmjerene na rad s predstavnicima lokalnih samouprava i predstavnicima drugih sektora.

Tijekom 2006. provedene su sljedeće aktivnosti:

Upravljanje projektnim ciklusom i izrada logičkog okvira, Rijeka, svibanj 2006.

Jačanje lokalnih kapaciteta u Gradu Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji

Projekt se provodio u partnerstvu s Gradom Rijekom.

Projektne aktivnosti:

Izrada kurikuluma:

Tjedni obrazovanja odraslih o programima EU-a sastojali su se od niza događanja:

Publikacija - „Programi Europske unije: Iskustva u provedbi projekata u Republici Hrvatskoj“

Ova je aktivnost obuhvaćala analizu potreba za treningom i osnivanje radne skupine za izradu kurikuluma. Rezultat tih napora izrada je sveobuhvatnoga kurikuluma za programe EU-a i relevantna pitanja u suradnji s Majom Jukić, stručnjakom za izradu kurikuluma iz Slavonskog Broda.

- Predstavljanje specifičnih programa EU-a – organizirano je ukupno 12 prezentacija o fondovima EU-a za 272 sudionika – 127 na općoj prezentaciji o fondovima EU-a, 30 na fondovima CARDS-a, 24 na INTERREG-u, 49 na PHARE-u i 22 na shemi dodjele potpora mladima YOUTH.
- Radionice na specifične teme – Upravljanje projektnim ciklusom i Strateško regionalno i sektorsko planiranje; Pisanje projektnog prijedloga prema zahtjevima EK-a; Monitoring i evaluacija i projektni menadžment – 12 dvodnevnih ili trodnevnih radionica s ukupno 174 sudionika.
- Projektni info-pult – uspostavljen je u travnju 2006. i nudi sljedeće informacije: kratak uvod o svrsi i sadržaju projektnoga info-pulta; opće informacije vezane uz programe EU-a otvorene za Hrvatsku; smjernice za prikupljanje sredstava iz fondova EU-a; tehničku pomoć i konzultacije; primjere projekata; tekuća pitanja vezana uz EU i Hrvatsku; često postavljana pitanja (FAQ).
- Tehnička pomoć i konzultacije – Projektni je tim proveo 100 sati tehničke pomoći, uključujući pregled i povratne informacije o logičkim okvirima ili nacrtima projektnih prijedloga koje je predalo 35 sudionika radionice.

Publikacija daje kratak pregled odnosa između Hrvatske i EU-a, ulogu OCD-a u procesu pristupa EU-u i pregled fondova EU-a, popis primjera projekata i njihovih provoditelja u Hrvatskoj financiranih putem različitih fondova EU-a, uključujući CARDS, pretpristupne fondove (PHARE, ISPA i SAPPARD) i Programe zajednice (TEMPUS, LIFE, YOUTH). Drugi dio publikacije odnosi se na devet odnedavno dostupnih i manje poznatih programa kojima se Hrvatska pridružila tijekom 2005. i 2006., dajući osnovne informacije o svakome od programa, uključujući relevantne nadležne institucije u Hrvatskoj odgovorne za program te upućivanje na službene internetske stranice s detaljnijim informacijama. Također se navode i hrvatske i internetske stranice EU-a koje daju najnovije informacije o trenutnim financijskim potporama EU-a u Hrvatskoj. Na kraju, publikacija daje pregled fondova koji će biti dostupni u Hrvatskoj nakon što Hrvatska postane punopravnom članicom EU-a. Tiskano je 500 primjeraka.

Korisnici projekta:

Statistika projekta pokazuje da su ciljevi projekta značajno nadmašeni gledajući sudjelovanje ciljnih skupina. Ukupni broj izravnih korisnika iznosi 255, što je 41% više od ciljanog 181 korisnika, uključujući 88 (vs. 41) predstavnika lokalne i regionalne uprave iz 16 različitih lokalnih uprava u Primorsko-goranskoj županiji, 58 (vs. 40) predstavnika javnih institucija i 109 (vs. 100) predstavnika OCD-a.

Ključni nalazi vanjske evaluacije pokazali su da:

- SMART je uspio uspostaviti suradnju s Primorsko-goranskom županijom, ključnom institucionalnom strukturom namijenjenoj širenju informacija o fondovima EU-a na nacionalnoj razini.
- Organizacija je uspostavila komunikaciju sa stručnjacima iz vladinih institucija na nacionalnoj razini.
- Kroz sustavan participatoran razvoj kurikuluma, SMART je osigurao ekonomično provođenje treninga, kao i njihove manje prilagodbe u skladu s uočenim potrebama.
- Projekt je postigao visok stupanj učinkovitosti, s obzirom da je broj provedenih aktivnosti i usluženih korisnika unutar izvornoga vremenskog okvira i proračuna premašio projektne ciljeve - 12 prema 10 planiranih prezentacija, 12 prema 10 planiranih radionica i očekivani broj od 100 ili više sati tehničke pomoći.
- Visok stupanj zadovoljstva sudionika s kvalitetom radionica koje su proveli treneri SMART-a pokazuje cjelokupnu kvalitetu edukacijskoga sadržaja i metodologije.
- Komponente projektne aktivnosti bile su povećanje svijesti (prezentacije) i obrazovanje (radionice i tehnička pomoć), te su privukle dvije različite skupine korisnika, čime je ciljani broj korisnika premašen za 40%.
- Broj korisnika projekta iz javnoga sektora premašio je cilj za 45%.
- Izvrsna kvaliteta i zadovoljstvo provedenim treningom – 30% korisnika projekta već je primijenilo novostečene vještine, a 30% sudionika radionica tražilo je tehničku pomoć vezano uz razvoj projektnoga prijedloga.
- Opće zadovoljstvo kvalitetom informacija dobivenih u prezentacijama.
- Sva tri sektora u Primorsko-goranskoj županiji doživljavaju SMART kao glavni izvor informacija u vezi fondova EU-a.
- Projektna publikacija o iskustvima financiranja iz fondova EU-a u Hrvatskoj donosi praktične primjere iz Hrvatske i doprinosi održivosti projektnih rezultata širenjem opsega neizravnih korisnika projekta.

Međusektorsko umrežavanje

Savjet za razvoj volonterstva u Primorsko-goranskoj županiji

Savjet je preuzeo aktivnu ulogu u boljem provođenju i održavanju međusektorske komunikacije i suradnje u pogledu razvoja volonterstva.

Povelja o suradnji između organizacija civilnoga društva i lokalne samouprave u Sisačko-moslavačkoj županiji u okviru projekta Jačanje organizacija civilnoga društva i razvoj međusektorske suradnje u Sisačko-moslavačkoj županiji

Kao potpora međusektorskoj suradnji i razvoju formalnih kanala suradnje između lokalnih samouprava i organizacija civilnoga društva u Sisačko-moslavačkoj županiji, SMART je intenzivno radio na uspostavljanju komunikacijskoga kanala i razmjeni informacija s već osnovanom Inicijalnom koordinacijom udruga Sisačko-moslavačke županije, predstavnicima Županije – zamjenicom župana, voditeljicom Administrativnog odjela za upravljanje predpristupnim fondovima i inicijativama u Sisačko-moslavačkoj županiji te predstavnicom OESS-a iz Odjela za demokratizaciju. Rezultat tih napora vidljiv je u upoznatosti dionika s procesom izrade Povelje o suradnji, njezinim pozitivnim i negativnim stranama, sadržajem Riječke povelje o suradnji te izazovima i prednostima, primarno za OCD-e, u procesu primjene Povelje o suradnji.

Sudjelovanje u izradi nacionalnih i regionalnih strateških politika

Članovi SMART-a aktivno su doprinijeli definiranju ***Regionalnoga operativnog plana Primorsko-goranske županije, Zakona o volonterstvu*** i savjetodavnom procesu završavanja ***Nacionalne strategije za stvaranje stimulativnog okruženja za razvoj civilnoga društva 2006. – 2011.***

Sektorsko umrežavanje

Mreža za razvoj volonterstva

SMART je tijekom 2006. godine aktivno sudjelovao u uspostavljanju mreže za razvoj volonterstva. Ta je mreža potekla kao zajednička inicijativa organizacija koje djeluju na regionalnoj razini (Volonterski centar Osijek, Udruga MI, MOST, Volonterski centar Zagreb i SMART). Zajedničko zanimanje i potreba za sustavnim promicanjem i razvojem volonterstva u cijeloj Hrvatskoj bila je zvijezda vodilja u osnivanju mreže. Ciljevi mreže jesu:

- promocija volonterstva i povećanje vidljivosti volonterskih aktivnosti,
- stvaranje poticajnoga okruženja za razvoj volonterstva utjecanjem na javne politike i pravno okruženje,
- povezivanje postojeće lokalne infrastrukture i kapaciteta za razvoj volonterstva na nacionalnoj razini.

Hrvatska mreža za ruralni razvoj (HMRR)

SMART je kao dio Organizacijskoga odbora, zajedno sa Centrom za održivi razvoj ruralnih krajeva ZOE, ODRAZ - Održivi razvoj zajednice i Centrom za civilne inicijative (CCI) sudjelovao u organizaciji 1. Nacionalne konferencije za ruralni razvoj u Hrvatskoj. Konferencija je organizirana pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, a okupila je različite dionike, ukupno 129 sudionika iz cijele Hrvatske. Konferencija je uspjela predstaviti sadašnju situaciju i planove u ruralnom i regionalnom razvoju Hrvatske, primjere dobre prakse i potencijalne izvore financiranja, posebno iz Programa EU-a.

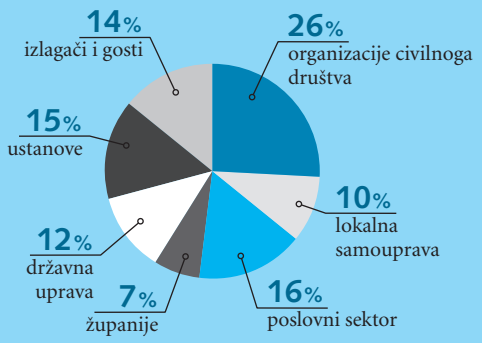

Grafikon 9: Raznolikost sudionika 1. Nacionalne konferencije za ruralni razvoj u organizaciji HMRR (n=129)

Trenerski forum- Udruženje trenera i konzultanata za neprofitni sektor u Hrvatskoj

Tijekom 2006., SMART je nastavio sudjelovati na različitim radnim skupinama TREF-a:

- Stručni razvoj trenera i konzultanata u Hrvatskoj,
- Skupina za prikupljanje relevantne literature,
- Skupina za dobro upravljanje.

PROMICANJE VOLONTERSTVA I FILANTROPIJE U LOKALNIM ZAJEDNICAMA

Volonterski centar - VolonteRi

Volonterski program je postao živi dio cijeloga programa SMART-a. Od travnja 2006., SMART je započeo provođenje projekta Volonterski Centar (VC), koji obuhvaća različite aktivnosti s ciljem promicanja vrijednosti volonterstva i poticanja volonterstva u razvoju zajednice. U okviru Volonterskoga centra provedene su sljedeće aktivnosti:

Međunarodni dan volontera 05.12

Volonterska baza

Uspostavljena je on-line baza podataka (www.smart.hr), te uključuje dva osnovna područja informacija:

- podaci o građanima pojedincima iz Primorsko-goranske županije zainteresiranima za volontiranje
- podaci o OCD-ima i institucijama zainteresiranima za uključivanje volontera u njihove aktivnosti

U volonterskoj bazi nalazi se 46 građana pojedinaca (većinom mladih ljudi) i 16 organizacija civilnoga društva i institucija koje traže volontere. Volonterska baza redovito se promovira putem SMART-ovog tromjesečnog glasila, mailing liste i na edukacijskim radionicama. Osim toga, na internetsku stranicu stavljen je poseban poziv organizacijama, institucijama i pojedincima da ispune prijavu u okviru dijela „Novosti".

Premda su OCD-i kao svoj najveći izazov izražavale nedostatak volontera i teškoće u pronalaženju istih, pojedinci volonteri pokazali su veće zanimanje za bazu podataka od OCD-a kojima volonteri trebaju. Iskustvo SMART-a pokazalo je da u zajednici ima više ljudi spremnih na poklanjanje svojega vremena i znanja, nego OCD-a spremnih da ih prihvate i djeluju u skladu sa strukturom i standardima menadžmenta volontera.

Istraživanje uključenosti građana u civilne inicijative u zajednici kroz volonterski rad u Primorsko-goranskoj županiji

Istraživanje je završeno tijekom 2006., a publikacija je dostupna od travnja 2007.

Edukacijske radionice i konzultacije

Edukacijske radionice i individualne konzultacije iz područja menadžmenta temelje se na prepoznatim potrebama iz području rada s volonterima pojedinih OCD-a. Stoga je SMART proveo procjenu kapaciteta menadžmenta volontera među 33 OCD-a i institucije u Primorsko-goranskoj županiji. Pripremljeni upitnik poslan je na 168 OCD-a i institucija u Primorsko goranskoj županiji.

Na temelju prikupljenih podataka izvedeni su sljedeći zaključci:

- OCD-i i institucije informirani su o važnosti menadžmenta volontera kao razvojnom alatu za rad s volonterima na osnovnoj razini,
- Faze ciklusa menadžmenta volontera provodile su se sporadično i spontano unutar organizacija i institucija,
- OCD-i i institucije ne prepoznaju važnost i ne primjenjuju organizirani i strukturirani pristup u radu s volonterima.
-

Promotivne aktivnosti i vizualni identitet Volonterskog centra

Snažan naglasak stavljen je na promicanje osnovanoga Volonterskog centra (VC) putem razvoja njegovoga vizualnog identiteta. Kao dio tog identiteta izrađen je sljedeći promotivni materijal: letci, baloni, posteri, vezice za mobitele, majice, torbe, kape i zastavice.

SMART je poduzeo nekoliko ključnih koraka koji su utjecali na promidžbu volonterstva i volonterskoga rada, npr. dvije stranice Volonterskog podlista ugrađene su u strukturu tromjesečnoga glasila Info SMART. Podlist je usmjeren na aktivnosti relevantne za razvoj i promicanje volonterstva, uz poseban naglasak na osnovanom Volonterskom centru.

Kampanja **„Nitko ne može učiniti sve, ali svatko može učiniti nešto"** organizirana je pod pokroviteljstvom Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije, te je bila popraćena medijskom pozornošću dnevnoga lista „Novi list", lokalne televizijske postaje „Kanal RI" te nacionalne radijske postaje „Radio Rijeka". U trajanju od pet dana kampanje organizirane su slijedeće aktivnosti:

- Akcija „Mali veliki prijatelj" u suradnji s Dječjim domom za djecu i mlađe punoljetne osobe „Izvor" iz Selca - 25 lokalnih poznatnih osoba (glumaca, radijskih i televizijskih novinara, sportaša, glazbenika) sudjelovalo je uz 28 djece iz Doma,
- Volonterska akcija organizirana u suradnji s Caritasom – prikupljanje knjiga i hrane za starije ljude smještene u ustanovi „Turnić",
- Dan medija (radijski, televizijski i video spot na televiziji i tijekom filma) – volonteri su posjetili ustanovu za starije osobe „Turnić" te proveli vrijeme s njihovim štićenicima,
- Obilježavanje Međunarodnoga dana volontera – 9 štandova na Korzu, 40 OCD-a iz županije koji su građanima predstavili svoj rad, uz 75 uključenih volontera.

Tijekom kampanje otprilike 400 građana sudjelovalo je u različitim aktivnostima vezanim za promicanje volonterstva.

U okviru kampanje, SMART je uključio 70 predstavnika poslovnoga sektora (dućani smješteni na području Korza), koji su distribuirali promotivne materijale Volonterskog centra (postere, letke i balone) svojim kupcima ili su ih iskoristili za ukrašavanje svojih izloga.

OSIGURANJE ODRŽIVOSTI SMART-A JAKIM KAPACITETIMA I JASNOM VIZIJOM RAZVOJA CIVILNOGA DRUŠTVA

SMART je također nastavio s nizom praktičnih koraka u poboljšanju svojih kapaciteta i vidljivosti.

Suradnja s poslovnim sektorom

- U svrhu uspostavljanja šire komunikacije s poslovnim sektorom, SMART je u suradnji s ostalim volonterskim centrima u Hrvatskoj, započeo suradnju s tvrtkom Selectio d.o.o. Rezultat te suradnje bio je otvaranje internetske domene na internetskom portalu MojPosao.net. Ta internetska stranica daje informacije vezane uz volonterstvo općenito, korporativno volonterstvo, aktivnosti vezane za volontiranje koje se odvijaju širom Hrvatske, te informacije vezane za aktivnosti sadašnjih Volonterskih centara u Hrvatskoj. Osim toga, SMART je tvrtki Selectio d.o.o. dozvolio korištenje upitnika za istraživanje o volonterstvu u svrhu provođenja istraživanja na nacionalnoj razini.
- U suradnji s drugim Volonterskim centrima, a vezano uz korporativno volonterstvo, SMART je uspostavio kontakt s Hrvatskim poslovnim savjetom za održivi razvoj (HRPSOR), s ciljem promicanja koncepta korporativnoga volonterstva u Hrvatskoj.

Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije (SOKNO)

SMART je nastavio s provođenjem SOKNO-a.

Profesionalni razvoj

S ciljem kontinuiranoga jačanja ljudskih kapaciteta, SMART je sudjelovao na:

a) konferencijama

- Seminar LEADER mjere u ruralnom razvoju, 18. i 19. svibnja 2006., Zagreb
- Konferencija Hrvatske mreže za ruralni razvoj, Zagreb, 10. i 11. srpnja 2006.
- Konferencija „Cross-Border Partnership“, 30. lipnja 2006., Čateški Dvorec
- Volunteurope, Strassbourg, 5. – 8. listopada 2006.
- 26th International Fund-Raising Congress, Nizozemska, 17. - 22. listopada 2006.
- Konferencija „Ulaganje u zajednicu - praktični pristupi za tvrtke“, Zagreb, 19. listopada 2006.
- Konferencija „Status of Volunteers and Influence of the Youth Policy in SEE on Voluntarism Development”, Sutomore, Crna Gora, 23. - 30. listopad 2006.
- Konferencija „Sustavi kvalitete u slovenskim nevladinim organizacijama“, Ljubljana, 24. studeni 2006.
- „Vaš dio kolača? Može i bez pisanja projekata!“, Konferencija o načinima prikupljanja sredstava, Zagreb, 29. studenoga – 1. prosinca 2006.
- OESS konferencija „Edukacija za vijećnike – tri godine poslije“, 8. prosinca 2006.
- 3. Nacionalna konferencija o volonterstvu: Volontiranje i mladi, 4. prosinca 2006., Zagreb

b) međusektorskim radionicama

- „Employee Engagement: Practical Approaches for NGOs“, Zagreb, 18. listopada 2006.
- „Suradnja s medijima“, Madison Consulting, Zagreb, 13. i 14. studeni 2006.

c) edukacijskim programima

- Politike EU-a u kontekstu ruralnoga razvoja i sudjelovanja javnosti, Zagreb, 22. veljače 2006.
- Ruralna politika u kontekstu pridruživanja EU-u, Zagreb, 15. i 16. svibnja 2006.
- „Izrada opisnog i financijskog izvješća o provedbi projekta prema standardima Europske komisije” (CARDS 2002), Zagreb, 18. svibnja 2006.

d) različitim događanjima relevantnim za razvoj civilnoga sektora u Hrvatskoj

- Inicijativa „Monitoring skupina“, Zagreb, 13. i 14. siječnja 2006.
- Radna skupina za pitanja upravljanja i nadzora u hrvatskom nevladinom sektoru (Good Governance), Zagreb, 30. i 31. siječnja 2006.
- 9. Dani volonterskog rada u Splitu
- Regionalna rasprava o Nacrtu prijedloga nacionalne strategije poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, Rijeka, 8. svibnja 2006.
- Komuniciranje Europe građanima – Uloga organizacija civilnog društva, Zagreb, 24. travnja 2006.
- Izrada Regionalnoga operativnog programa (ROP) PGŽ-e, Rijeka, 13. lipnja 2006.
- Otvorenje prvoga regionalnog Info-centra za mlade, Rijeka, 21. lipnja 2006.
- 5. Nacionalni forum o pristupanju Europskoj uniji, Predpristupni fondovi EU-a, Zagreb, 9. listopada 2006.

Djelatnici i volonteri SMART-a

Gordana Forčić, osnivačica, trenerica/konzultantica, članica izvršnoga tima

Slađana Novota, osnivačica, trenerica/konzultantica, članica izvršnoga tima

Zvijezdana Schulz Vugrin, osnivačica, trenerica/konzultantica, članica izvršnoga tima

Daniela Vuković, voditeljica ureda

Renata Vukoja, programska asistentica

Bojana Ćulum, vanjska trenerica

Volonteri:

- **Barbara Štefanec**, Volonterski centar “VolonteRI”
- **Sanja Bezjak**, lektorica InfoSMART-a
- 17 članova Savjeta za razvoj volonterstva Primorsko-goranske županije
- 37 anketara (privremenih), koji su dobrovoljno vodili razgovore s više od 500 građana Primorsko-goranske županije
- 172 kratkoročna volontera tijekom regionalne kampanje „Nitko ne može učiniti sve, ali svatko može učiniti nešto“

Upravni odbor

Krajem ožujka 2006. SMART je službeno osnovao Upravni odbor na svojemu redovitom godišnjem sastanku Skupštine. Odbor je preuzeo funkciju upravljanja organizacijom, a sastoji se od 7 članova.

DONATORI

Rad SMART-a ne bi bio moguć bez donatora koji su nas prepoznali kao vjerodostojnu i sposobnu organizaciju kroz koju mogu ulagati u razvoj lokalne zajednice. Zahvaljujemo sljedećim donatorima:

- C.S. Mott Foundation
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
- Academy for Educational Development (USAID)
- Veleposlanstvo kraljevine Nizozemske
- Američko veleposlanstvo
- OESS misija u Hrvatskoj
- Grad Rijeka
- Primorsko-goranska županija
- donatori koji su financijski doprinijeli putem ugovornih radionica i ostalih usluga

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

	IZVOR FINANCIRANJA	PROJEKT	početak ugovora	kraj ugovora
A	C. S. MOTT FONDACIJA	Institucionalna potpora	01.07.2006.	31.06.2008.
B	AED (USAID)	CPP Projekt	01.10.2004.	31.03.2006.
C	AED (USAID)	Volonterski centar	01.04.2006.	31.06.2007.
D	AMERIČKO VELEPOSLANSTVO	Medija projekt	19.07.2005.	19.09.2006.
E	OESS	Uloge vijećnika	01.04.2005.	31.12.2005.
F	NIZOZEMSKO VELEPOSLANSTVO	Medija projekt	01.10.2005.	30.09.2006.
G	NACIONALNA ZAKLADA	Institucionalna potpora 06	01.01.2006.	31.12.2006.
H	NACIONALNA ZAKLADA	Institucionalna potpora 07	01.01.2007.	31.12.2007.
I	NACIONALNA ZAKLADA	Regionalni razvoj	01.01.2007.	31.12.2007.
J	EUROPSKA KOMISIJA (CARDS 2002)	Jačanje kapaciteta	23.12.2005.	22.12.2006.
K	GRAD RIJEKA (CARDS 2002)	Jačanje kapaciteta	23.12.2005.	22.12.2006.
L	EUROPSKA KOMISIJA (PHARE)	Mednarodno krožišče	11.11.2005.	15.06.2006.
M	EUROPSKA KOMISIJA (CARDS 2002) ROP SMŽ	Jačanje kapaciteta OCD-a	03.05.2006.	31.12.2007.
N	GRAD RIJEKA	Volonterski centar	1.11.2006.	31.12.2006.
O	PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	Volonterski centar	1.11.2006.	31.12.2006.
P	OSTALI PRIHODI *	Organizacijski razvoj	kontinuirano	
	UKUPNO			

* OSTALI PRIHODI	
ugovori s domaćim organizacijama	58.471,36
ugovori sa stranim organizacijama	6.283,85
ugovori s državnom i lokalnom upravom	6.160,00
utržak prodaje publikacija	30.015,00
kamata	9.459,00
podnajam prostora	8.479,47
drugi povrati otkazanih troškova	938,00
UKUPNO	**119.806,68**

stanje 01.01.	uplaćeno u 2006.	potrošeno u 2006.	stanje 31.12.
65.157,68	170.400,00	150.121,19	85.436,49
19.882,59	100.516,02	120.398,61	0,00
0,00	139.983,95	133.519,80	6.464,15
98.004,04	0,00	98.004,04	0,00
-61.457,29	89.357,84	27.900,55	0,00
70.008,28	0,00	70.008,28	0,00
0,00	350.000,00	349.448,64	551,36
0,00	175.000,00	0,00	175.000,00
0,00	50.000,00	0,00	50.000,00
0,00	224.931,79	236.964,73	-12.032,94
0,00	31.195,41	31.195,41	0,00
0,00	5.509,50	47.018,00	-41.508,50
0,00	222.891,61	101.750,72	121.140,89
0,00	4.000,00	4.000,00	0,00
0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
226.413,87	119.806,68	79.287,23	266.933,32
418.009,17	**1.688.592,80**	**1.454.617,20**	**651.984,77**

RASHODI 2006

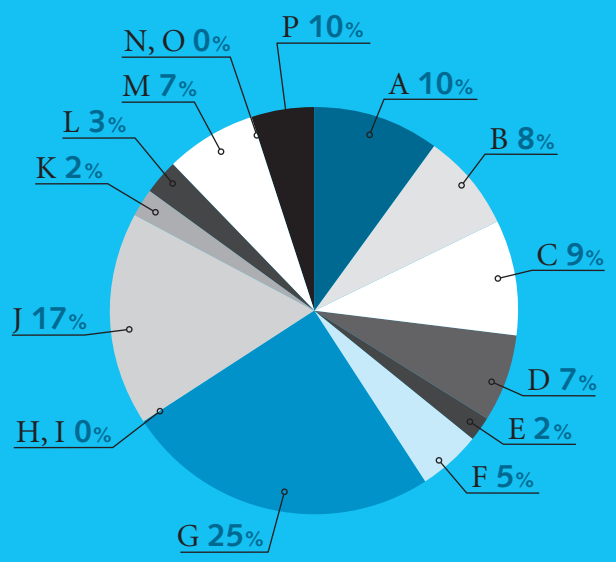

Troškovi 2006.

OPIS	UKUPNO
Zaposlenici - treneri/ konzultanti	407.768,54
Zaposlenici - administracija	193.490,20
Računovodstvo	23.952,26
Najam ureda i režijski troškovi	61.493,48
Poštarina/telefon	31.235,19
Uredski materijal	26.821,95
Profesionalne usluge	9.730,51
Održavanje vozila	19.409,78
Održavanje opreme	15.630,31
Bankovni troškovi	4.354,11
Oprema	62.261,22
Putni troškovi	37.099,68
Dnevnice	22.947,00
Smještaj	24.319,37
Radionice	23.779,48
Projekt "Međunarodno gnijezdo"	38.927,16
Medija projekt	99.683,30
Projekt "Izgradnja kapaciteta"	19.394,85
Volonterski centar	122.106,92
Publikacije	110.983,41
Organizacijski razvoj	99.228,48
UKUPNO	**1.454.617,20**

smart
Association for Civil Society Development

Employees
5

Annual budget for 2006
1.454.617,20 KN

Governing Board
Sanja Barić, Teodor Antić , Neven Šantić, Igor Bajok, Sonja Grozić-Živolić , Maja Halvaks-Geričić, Mira Shalabi

Executive Team
Gordana Forčić, Slađana Novota, Zvijezdana Schulz-Vugrin

Office Manager
Daniela Vuković

Program Assistant
Renata Vukoja

Associate Trainer
Bojana Ćulum

Proofreading
Jana Golob & Sanja Bingula

Further information on SMART:
INFO SMART – quarterly newsletter by SMART Association
SMART Leaflet
Website:www.smart.hr

Association for the Civil Society Development – SMART is a registered non profit organisation

Design
Aljoša Brajdić/SAGITA Ltd. Opatija

Print
Gravema Ltd. Opatija

Blaža Polića 2/4, 51 000 Rijeka
Tel: ++385 (0)51 332 750, 330 470
Fax: ++385 (0)51 320 792

Ljudevita Posavskog 2/4, 10000 Zagreb
Tel./Fax. 01/4655-201

E-mail: smart@smart.hr
www.smart.hr

CONTENT

Foreword of the Governing Board president

Civil Society in Croatia

Our mission

Accomplished results according to strategic directions of SMART

SMART personnel and volunteers

Our donors

Financial report

FOREWORD

For the civil sector in Croatia, the year 2006 was marked by adoption of a very important document – The National Strategy for the Creation of an Enabling Environment for Civil Society Development. Its holistic approach, thoroughness but yet clarity of statements and goals, and an overwhelming involvement of a significant number of representatives of different CSOs demonstrated a firm progress in state-civil society relationship in our country. As a non-profit organization focused on strengthening and supporting the development of non-profit sector in Croatia for the past 8 years, SMART warmly welcomes such a positive trend.

The year 2006 was also an exciting year for SMART itself. It continued with its mission of providing a vast variety of services to the non-profit sector. Main fields of its achievements are related to development of potentials and building of sustainable non-profit sector; building the structured cooperation between public sector and civil society organizations; promoting voluntarism and philanthropy in local communities. The details on these valuable activities are presented in this Report.

As a significant novelty in SMART's internal structure, the new body - Governing Board - was introduced. Following the best practices recommended by the System of quality assurance for non profit organizations (SOKNO), Governing board consists of 7 independent members, experts and/or activists in the civil society field who do not participate in, nor benefit from, SMART's activities. The Board's role is to ensure and direct SMART's activities toward fulfillment of its mission, strategy and policy; to promote transparency in action; and to develop adequate organizational structure, including development of policy for prevention of conflict of interests. The Board regularly communicates with the Executive Team, providing assistance and supervision. During 2006, the first year of its engagement, the Governing Board held five meetings and decided on several significant matters regarding SMART's structure, acts and activities.

As the president of the Governing Board, and having the opportunity to closely experience the work of SMART's team, I am proud to say that its dedication and expertise present an important beacon for civil society development in Croatia. In the framework of the newly adopted National Strategy and its detailed Operational Plan, SMART continues its successful path.

Ph.D. Sanja Barić
Governing Board President

CIVIL SOCIETY IN CROATIA

The year 2006 was marked by several important steps towards sustainable development of the non-profit sector in Croatia.

Following the establishment of the special Working Group by the Government of the Republic of Croatia and active involvement of a number of relevant experts, a long-awaited strategic document entitled "National Strategy for the Creation of an Enabling Environment for Civil Society Development" was drafted and adopted. The objective of the Strategy is to create conditions for community development in which citizens and civil society organizations, in synergy with other sectors, actively, equally and responsibly, on the basis of the principles of sustainable development and acting for public benefit, participate in the building of a society of wellbeing and equal opportunities for all. Subsequently, it provides objectives that civil society sector would like to achieve by 2011 in the areas of social cohesion, participative democracy, philanthropy and voluntarism, and education for democratic citizenship and human rights. At the same time, it covers the improvement of legal, financial, tax and institutional framework as a basis of civil society development support.

The measures which will be undertaken to achieve these objectives, the deadlines and the bodies responsible for their implementation have been elaborated in the "Operational Plan for the Implementation of the National Strategy for the Creation of an Enabling Environment for Civil Society Development".

In the light of a number of factors related to the process of Croatia's accession to the European Union (EU), the development of Croatian civil society sector in 2006 in many respects benefited from the reinforced dialogue with the Government and state institutions. This is particularly true for the introduction of new pre-accession EU fund for candidate countries "Instrument for Pre-accession Assistance" (IPA) and programming of relevant assistance. To provide the link between the overall priorities identified for Croatia in the pre-accession strategy and the specific actions to be financed from the IPA, several key documents were drawn up with an active participation of the representatives of the civil society organizations, particularly those active in such crucial areas as gender-equality, environment, consumer rights, combating social exclusion and discrimination of all kinds or general development of the civil society dialogue in the context of the EU accession. These documents were as follows:

- The Strategic Development Framework for 2006-2013, describing the manner in which prosperity may be ensured for Croatia in a competitive market economy within the framework of a welfare state adjusted to the conditions of the 21st century;
- The Strategic Coherence Framework setting the major policy objectives and priorities to be supported under the IPA, especially its components III and IV that will serve as pre-cursors to the Structural Funds, for the period 2007-2013;
- The Joint Inclusion Memorandum for Croatia, a national document providing an assessment of the current situation and specifies policy priorities and measures related to social inclusion in the perspective of the EU accession process.

An important milestone regarding further harmonization of Croatia's civil society legal framework with the conventional standards of developed democracies was the "Bill on Voluntarism", which entered into relevant parliamentary procedures in the course of 2006, i.e. its first reading. With support from USAID and the Academy for Educational Development, the European Center for Not-for-Profit Law collaborated with partners from Croatian NGOs and the Ministry of Family, Veteran Affairs and Intergenerational Solidarity to draft the Bill that would incorporate international best practices. The Bill defines volunteer status, differentiates voluntarism from employment and codifies rights and duties to protect both parties in the relationship. It is expected that these legal specifications will prevent confusion, build trust and increase

OUR MISSION

efficiency in non-governmental organizations work, opening the way for more people to volunteer their time and talent.

The year 2006 also generated a more pro-active and comprehensive civil society organizations' understanding on the challenges related to financial sustainability of the sector. Building on the experiences acquired within several high-profile fundraising campaign at the national level as well as other positive approaches for income generation to supplement the funding of non-governmental organizations, the first Croatian fundraising conference for NGOs, was organized by the Academy for Educational Development and The Civil Society Development Foundation Hungary (as a part of the USAID funded "CroNGO Program"). The goal of the conference was to present new and effective fundraising techniques, beyond proposal writing, as important tools to help non-governmental organizations obtain financial support from individuals and companies. The conference was attended by 140 representatives from more than 80 Croatian non-governmental organizations.

In that respect, it is expected that further contributions, in term of creating wider awareness of diverse issues related to organizational/financial sustainability of Croatian non-governmental organizations, will be generated via the following grant programs that have been opened in 2006:

- "Institutional Support for Development and Stabilization of Organizations", by the National Foundation for Civil Society Organization - a regular grant scheme of the Foundation launched on an annual basis that provides a three-year financial support for selected non-governmental organizations;
- "Institutional Support Program" launched for the first time by the Ministry of Health and Social Welfare of the Republic of Croatia.

Association for Civil Society Development SMART is a non-profit organization aimed at strengthening and supporting the development of non-profit sector in Croatia.

SMART organizes and implements educational workshops, delivers technical assistance and consultations, gathers and distributes information to non profit organizations, informal groups and individuals. In addition SMART also works with public and private sectors for the benefit of the non-profit organizations.

The organization activities are based on principles of strengthening, active participation, support to positive initiatives, cooperation initiation, understanding, personal responsibility and individual development, life-long learning and appreciation of differences.

During 2006, SMART 's program/project activities were in line with the following strategic directions for the period 2005 - 2008:

- Developing the potential and building the sustainable non-profit sector
- Building the structured cooperation between public sector and civil society organizations
- Promoting voluntarism and philanthropy in local communities
- Securing SMART's sustainability with strong capacities and clear vision of the civil society development

DEVELOPING THE POTENTIAL AND BUILDING THE SUSTAINABLE NON-PROFIT SECTOR

SMART continued to respond to the needs of CSOs providing support to development of mechanisms and structures for strengthening the role of CSOs in social changes. The capacity building was performed through targeted interventions, varying from regular programs/projects to more specific and innovative actions.

- Educational workshops
- Technical assistance and consultation

Educational workshops

As one of the prime SMART's activities we continued to implement variety of educational workshops related to non-profit management and organizational development.

The workshops offered basic skills and knowledge for primarily volunteer organizations and local civil initiatives that were at the beginning of their work and more advanced and specific knowledge for organisations that were longer standing and recognised the need for more specific and individual approach in organisational capacity building.

The content of each educational workshop varied considerably depending on individual requirements of and/or objectives of specific projects.

Through the educational program SMART provided 55 training days (33 topics) or rather 400 hours for 412 participants from 133 organizations.

The workshop is excellent, very professionally done and I am very pleased with the team the ICT equipment and also with the interactive materials.

(PCM/logical framework and strategic and sectoral planning Rijeka, April 2006)

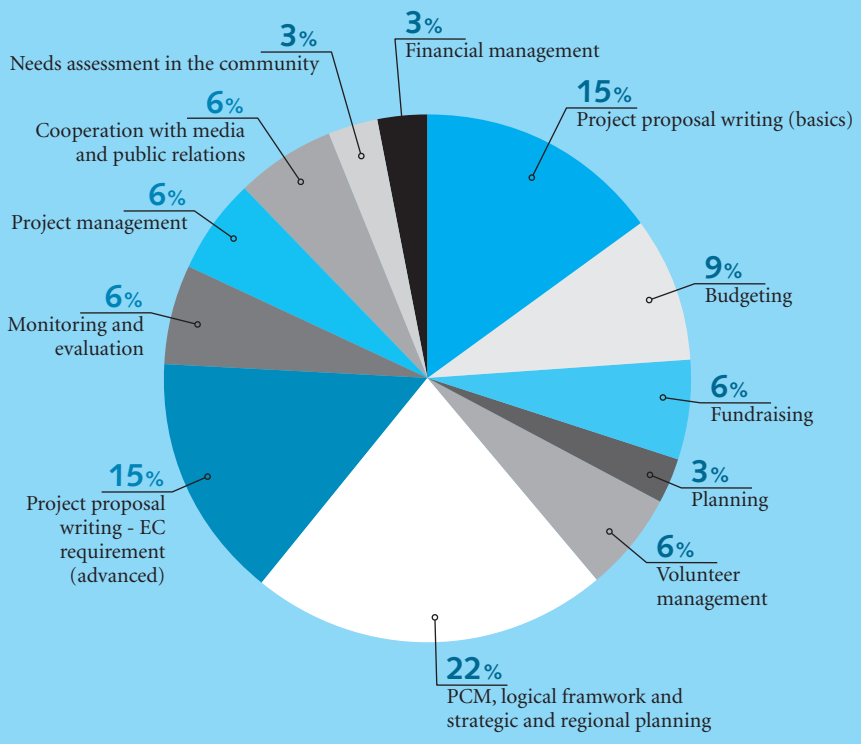

Chart 1:
Diversity of topics in 2006 (N=33)

The atmosphere is very friendly and stimulative for learning, I have cleared my doubts and I am grateful that there is an organization that can help with CSOs management issues at any time

(Project proposal writing, Rijeka, February 2006)

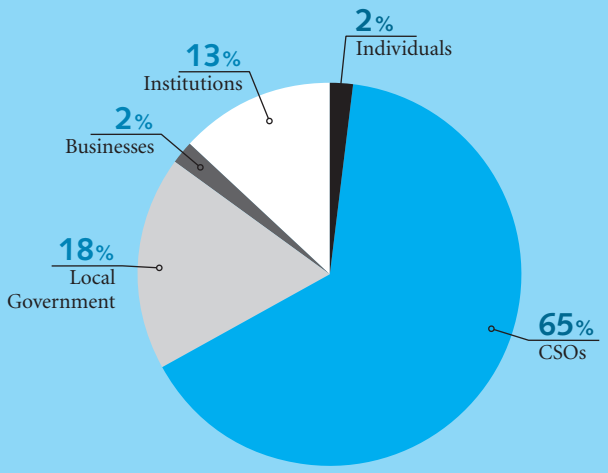

Chart 2:
Participant's profile in educational programs in 2006 (N=412)

Our methodology

The workshops were based on the "learning-by-doing" principle and perceived as a mutual learning situation based on trainers' expertise and participants' experience as well as on already chosen practices by their respective organisations/bodies. The external evaluation findings concerning the methodology for workshop on "Project cycle management and project proposal writing" concluded:

"Participants also praised the team-work approach applied as a teaching method in workshops, where they were given the opportunity to practice the new skills in small groups on examples of projects that fitted their areas of interest, enabling their identification with the imagined project proposal. Their efforts were assisted with excellent materials provided, which they found very useful in their log-frame development homework exercises to which they received structured and individualized feedback."

Chart 3: Participant's future use of educational workshop content (n=373)

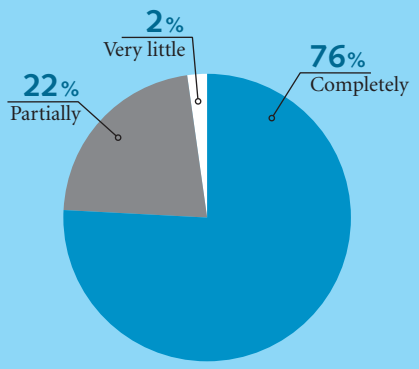

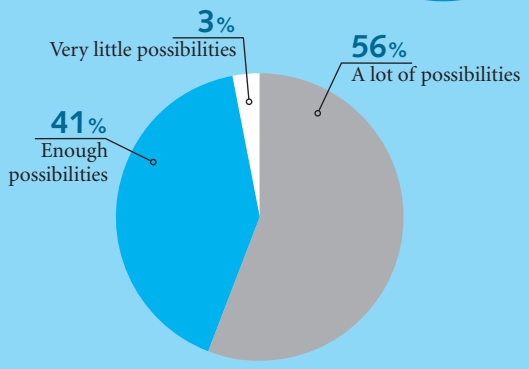

Chart 4: Participant's opportunity of exchanging ideas and experiences during the educational workshop (n=374)

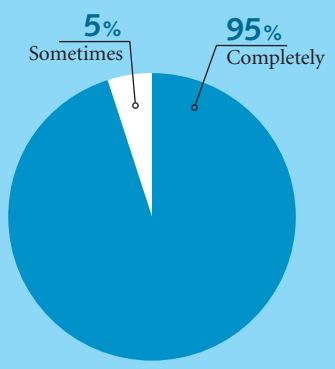

Chart 5: Participant's oppoturnity of active participation during the educational workshop (n=375)

Application of skills and knowledge gained at the educational workshops was related to the realistically assessed needs of the participants and the learner-centered approach that SMART used. This exchange of ideas and experiences was performed in a safe and constructive environment with motivated adult learners as participants.

The workshop was very useful more specifically in the area of time management and activities.

(Monitoring and evaluation and Project management, Rijeka, November 2006)

Technical assistance and consultation

SMART provided 253 hours of targeted services (consultation and TA) for 106 participants. The well-designed development interventions were conducted either as a series of interactive consultations with management, staff, and other stakeholders, or as direct advice (on one-to-one basis).

Depending on the content, scope and the number of participants, as well as on the expertise needed, TA and consultation services were conducted by all the relevant staff members.

Strengthening Civil Society Organizations and Development of Cross-sectoral Cooperation in Sisak - Moslavina County

SMART is implementing this project in partnership with GONG. The project has started in May 2006 and will continue till December 2007. The project's objective is to contribute to the overall development of the county through strengthening of civil society organizations and development of communication/collaboration techniques between civil society and local governments in seven key towns/municipalities in Sisak - Moslavina County.
In partnership with GONG, SMART has been throughout 2006, implemented the following activities:

- Publicly promoted the project in the Sisak-Moslavina county (through press conference, public presentation of the project)
- Finished the in-depth analysis of interest in the educational activities among CSOs from 7 towns/municipalities in Sisak-Moslavina County: Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja, Sisak, Sunja, Topusko
- Assessed organizational capacities of organizations participating in the Organizational development modular training program
- Held meetings with relevant stakeholders in the county
- Held first two Modules as the part of the Organizational Development Modular Training Program for 22 CSO members from Petrinja, Sisak, Novska, Kutina and Hrvatska Kostajnica

Modular program
Topusko, September 2006

Strengthening, support and development of the civil society organizations

SMART implements this programe in Primorsko-goranska, Istarska and Licko-senjska county. During 2006, SMART organized as a part of this program, 6 one-day educational workshops for the volunteer organizations and local civil initiatives. The topics covered included the following: Project Proposal Writing, Budgeting and Fundraising from Domestic and International sources. There were 110 participants from CSOs and local civil initiatives from Primorsko-goranska and Istarska counties.

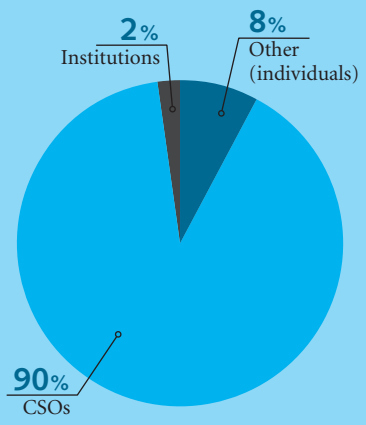

Chart 6: Profile of the participants in the program "Strengthening, support and development of the civil society organizations (n=110)

The Public Benefit Work In the Public Eye

This project was fully completed at the end of 2006, and was somewhat a new experience. Although SMART has a long experience in implementing the partnership programs, this was the first time that the partner was a broadcasting (media) station. The evaluation of the project revealed that the understanding of the importance of public presentation and transparency in work was much better among CSOs. The practical work on preparation for broadcasting and filming for all 18 CSOs was also very useful and welcomed exercise which changed the attitudes/perspective of media presentation techniques. In terms of acquired skills and knowledge for future work 85% of participants will surely use them and 15% will partially use the gained benefits. The information level about different CSOs in Primorsko-goranska County was raised as well as public knowledge of mechanisms for active citizens participation in community initiatives/activities.

The most useful part for participants was the experience in front of the camera and presentation of their program as well as getting the media space.

All TV reportages were offered to other local TV stations in Croatia with objective to show positive examples of associations and local civil initiatives and Primorsko-goranska County also proposed the continuation of the project within its regular reserved broadcast on Kanal RI.

"By participation in the project we have provided a valuable video material, which we would never make on our own and the sheer presence of such material gives us a possibility to present ourselves to the wide TV audience that will increase our credibility in the community."

(CSO participant's comment)

Clearing house function

National/local media

Recognising the importance of promotion, SMART has promoted its projects and its activities through print media whose advantage is easy accessibility to the wider audience, and national and local TV and radio stations. The issues presented through these media were: presentation of new SMART programs, workshops, announcements, volunteer campaign, conferences, and respective results.

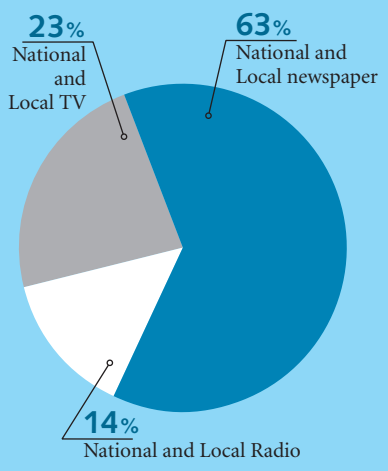

Chart 7: Press coverage of SMART activities in 2006

SMART's internet page

Besides the info on SMART and its programs/projects the internet page presents the newest developments in legislation and strategic reforms of the state institutions, civil society development, new funding opportunities and publications. The database available on-line includes the following:

- Volunteer's Database (Volunteer's database - data of all organizations who need volunteers and individuals who want to volunteer in Primorsko-goranska County)
- CSO reading room (1109 specialized books/manuals: 421 research studies, reports, 8 video materials, 33 CD publications, 178 types of periodicals covering various issues: civil society, community development, human rights, philanthropy, poverty, public advocacy, public health, education, organizational development and upgrading, women and gender issues, environmental protection etc.)

Quarterly newsletter "Info SMART"

3 quarterly newsletters were published (no. 23, 24 and 25) with updates on the organizational development, announcements and presentations. Altogether, 1135 copies were disseminated to civil society organizations, local governments (municipalities), state institutions and other interested institutions/individuals. The "InfoSMART" was distributed throughout the whole Croatia, 333 copies went to Primorsko-goranska county, 246 to Istria County and 222 to the County of Lika and Senj). Around 336 copies were disseminated to the rest of Croatian counties.

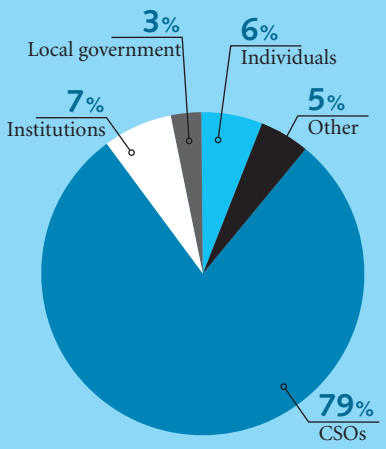

Chart 8:
Profil of InfoSMART recipients

BUILDING STRUCTURED COOPERATION BETWEEN PUBLIC SECTOR AND CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS

The more structured activities were focused on work with representatives of the local self-government and representatives of other sectors.

The following activities took place during the reporting period:

Quality assurance system for non -profit organizations (SOKNO)

Regarding the quality assurance system, SMART continued to be active at three different levels:

- Continuous implementation of SOKNO within SMART
- Mentoring the process of implementation of SOKNO in 12 local CSOs in Croatia
- Implementation of different activities as a member of the quality-assurance working group (QAWG). In the 2006: 2 SMART representatives among 5 licensed mentors organized educational training and licensed 15 new SOKNO mentors.

PCM and Logical Framework, Rijeka, May 2006

Project Proficient: Strengthening the local capacities in the City of Rijeka and Primorsko -goranska County

Project was implemented in partnership with the City of Rijeka.

Project activities:

Development of relevant curricula:

Adult learning weeks on EU programs consisted of series of educationa, events. These were:

Publication - "European Union Funding: Examples and experiences from Croatia"

This activity included the training needs analysis and establishment of curriculum working group. The result of these efforts was comprehensive curricula for EU programs/ relevant issues developed in collaboration with Maja Jukić, curriculum expert from Slavonski Brod.

- Presentations of specific EU programs - a total of 12 presentations on EU funds were organized with a total of 272 participants – 127 at general presentations on EU funds, 30 on CARDS, 24 on INTERREG, 49 on PHARE and 22 on YOUTH grant scheme.
- Workshops on specific issues - Project Cycle Management and Strategic/Regional and Sector Planning; Project proposal writing in line with EC requirements ; Monitoring and evaluation and Project Management - 12 two to three days long workshops were carried out, for a total of 174 participants
- Project help desk - established in April 2006. The help desk offered the following information: Short introduction of the purpose and content of the follow-up help desk; General information related to the EU programs opened to Croatia; Guidelines for fundraising from the EU fund; Technical assistance and consultations; Project examples; Current issues related to the EU and Croatia; Frequently asked questions (FAQ)
- Technical assistance and consultations - The project team provided 100 hours of technical assistance, including review and feedback of log-frames or draft project proposals submitted by 35 workshop participants.

The publication gives short overview of the relationship between Croatia and the EU, the role of CSOs in the accession process and an overview of EU funds, examples of projects and their implementers in Croatia funded through various EU funds, including CARDS, pre-accession funds (PHARE; ISPA and SAPPARD), Community funds (TEMPUS, LIFE, YOUTH). The second part of the publication covers 9 recently available and less known programs that Croatia joined during 2005 and 2006. It provided basic information on each of the programs including relevant Croatian public authority responsible for the program and links to the official internet pages for more detailed information. It also lists Croatian and EU internet-sites providing up-to-date information on current EU grant schemes in Croatia. Finally, the publication gives an overview of funds that will be available to Croatia once it becomes a full EU member. It was printed in 500 copies.

Project beneficiaries:

The project statistics reveals that the project targets have been significantly exceeded in respect to the participation of target groups. The total number of 255 direct beneficiaries is 41% higher than 181 targeted beneficiaries, including 88 (vs. 41) representatives of local and regional government from 16 different local governments in Primorsko-goranska County, 58 (vs. 40) representatives of public institutions and 109 (vs. 100) representatives of CSOs.

Key findings of the external evaluation showed that:

- SMART managed to establish cooperation with the Primorsko-goranska County, the key institutional structure designated to spread EU funding related information at the national level,
- The organization established communication with experts at the national level government institutions,
- Through the systematic, participatory development of the modular curriculum SMART ensured cost-effective repetition of the trainings as well as their minor adjustments in line with the observed needs,
- The project achieved a high degree efficiency, since the number of activities delivered and beneficiaries served within the original time-frame and budget exceeded project targets – 12 vs. 10 planned presentations, 12 vs. 10 planned workshops and expected number of 100 or more hours of TA,
- Participants' high satisfaction with the quality of the workshops delivered by SMART trainers indicated the overall quality of the education contents and methodology,
- Project activities had an awareness-raising component (presentations) and an educational component (workshops and TA) and attracted two different groups of beneficiaries, thus exceeding the targeted number of beneficiaries by 40%,
- Number of project beneficiaries from the public sector exceeded the target by 45%,
- Excellent quality and satisfaction with training provided – 30% of project beneficiaries have already applied the newly gained skills; 30% of workshop participants have sought TA related to project proposal development,
- Overall satisfaction with the quality of information received through presentations,
- SMART was perceived by all three sectors in Primorsko-goranska County as the main source of information regarding EU funds,
- Project publication of EU funding experiences in Croatia listed practical Croatian examples and contributed to sustainability of project results by widening the scope of indirect project beneficiaries.

Cross-sectoral networking

Council for Volunteer Development in Primorsko-goranska County

The Council has taken an active role in better implementation and sustaining of the inter-sectoral communication and cooperation regarding volunteer development.

Charter of cooperation between Civil Society Organizations and the Local Government in Sisak -Moslavina county within the project Strengthening Civil Society Organizations and Development of Cross-sectoral Cooperation in the County of Sisak-Moslavina

In support of cross-sectoral cooperation and development of formal channels of collaboration between local governments and civil society organizations in Sisak-Moslavina County, SMART intensively worked on establishment of the communication channel and exchange of information with already formed Initial Coordination of Associations of Sisak-Moslavina County, the county representatives Deputy County Prefect, Head of Administrative Department for the pre-accession funds management and incentives in Sisak Moslavina County and the OSCE representative from the Democratization unit. As a result of these efforts the stakeholders became familiar with the process of development of the Charter of cooperation, it's positive and negative sides, content of the Rijeka's Charter of cooperation, and challenges and advantages primarily for the CSOs through the implementation of the Charter of cooperation.

Participation in the development of the national and regional strategic policies

SMART's members actively contributed to the defining of ***Regional operational plan of Primorsko-goranska county, Law on volunteering*** and consultative process of finalising the ***National strategy for creating a stimulating environment for the civil society development 2006-2011.***

Sectoral networking

Volunteering Development Network

In the 2006 SMART took an active role in establishment of Volunteering Development Network. This Network was a common initiative of the organizations working at the regional level (Volunteer's Center Osijek, Association MI, MOST, Volunteer's centre Zagreb and SMART). The common interest and the need for systematic promotion and development of volunteering in Croatia was a leading star for the foundation of this Network. The goals of the Network :

- promotion of volunteering and increase of visibility of volunteer's actions
- creation of stimulative environment for the volunteer's development through influence on public policies and legal framework
- connection of existing local structures and capacities for the volunteering development at the national level

Croatian Rural Development Network (CRDN)

SMART made a part of the Organizational Board together with ZOE-Centre for Sustainable Development of Rural Communities, ODRAZ - Sustainable Community Development and Centre for Civil Initiatives (CCI) of the first National conference on rural development in Croatia. The Conference gathered different stakeholders, in total 129 participants across Croatia and was organized under the auspices of Ministry for Agriculture, Forestry and Water Management. The conference succeeded in presenting the current situation and plans in the rural and regional development in Croatia, good practice examples and potential sources of funding, especially from EU Programs.

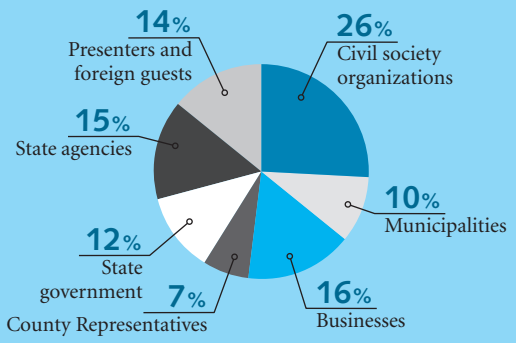

Chart 9: Diversity of participants in the Rural Development Conference 10-11.7.2006, Zagreb (n=129)

Association of Trainers and Consultants for non-profit sector in Croatia Trainers Forum - TREF

During 2006, SMART continued to participate in different working groups of TREF. These were:

- Professional development of trainers/consultants in Croatia,
- Group for gathering relevant literature
- Good governance group

PROMOTING VOLUNTEERING AND PHILATHROPY IN LOCAL COMMUNITIES

Volunteer's Centre - VolonteRi

Volunteer's Program became vivid part of the SMART's overall program. In April 2006, SMART started with the implementation of project Volunteer Centre (VC) which included various activities for promotion of volunteering values and encouragement to volunteer in the community development. As a part of the Volunteer Centre the following activities were implemented:

International Volunteer Day 05.12

Volunteer database

On-line database (www.smart.hr) was created and comprised of two most relevant features:

- data on citizens/individuals from the Primorsko-goranska County interested in volunteering
- data on CSOs and institutions interested in inclusion of volunteers in their activities

The volunteer database has 46 citizens/individuals (mostly young people) and 16 civil society organizations/institutions that need volunteers. Volunteer database has been regularly promoted through SMART's newsletter, mailing list and during educational workshops. In addition, a special invitation has been put on the web site for CSOs , institutions and individuals to fulfill the application within the part "News".

Even though, CSOs continuously indicated the lack of volunteers and difficulty to find volunteers as the biggest challenge, individuals/ volunteers showed higher interest in database than CSOs in need of volunteers. SMART's experience showed that there are more people in the community willing to donate their time and expertise than CSOs ready to accept them and work according to volunteer management structure and standards.

Research on civil participation in community initiatives through volunteering in Primorsko-goranska county

The research was finished during the reporting period and the publication presenting the research data is available since April 2007.

Educational workshops and consultation

Educational workshops and consultations on volunteer management were based on the identified needs in the area of volunteer management of individual CSOs. Therefore, SMART conducted capacity assessment of the volunteer management among 33 CSOs and institutions in Primorsko-goranska County. A developed questionnaire was sent to 168 CSOs and institutions in Primorsko-goranska County.

Based on gathered data the following conclusions were made:

- CSOs and institutions are informed about the importance of volunteer management as a developmental tool for cooperation with volunteers on the basic level
- Volunteer management cycle phases have been implemented sporadically and spontaneously within the organizations/ institutions
- CSOs and institutions do not recognize and acknowledge the importance of organized and structured work with volunteers

Promotion activities and visual identity of Volunteer Centre

A strong emphasis was put on the promotion of the established Volunteer Centre (VC) through development of the Centre visual identity. As a part of the visual identity, the following promotional material was developed: leaflets, balloons, posters, strings, T-shirts, backpacks, caps and banners. There were several key points SMART undertook that affected the promotion of volunteering and volunteer's work:

A two page Volunteer Feuilleton was incorporated in the existing quarterly newsletter structure of Info SMART. Feuilleton focused on all the activities relevant to the development and promotion of voluntarism with special emphasis on the established Volunteer Centre.

The campaign **"Nobody can't do everything, everybody can do something"** was organized under the auspices of the City of Rijeka, Primorsko-Goranska County and under the media auspices of the daily newsletter "Novi list", local TV station "Kanal RI" and national radio station "Radio Rijeka". The campaign incorporated comprehensive set of activities taking place over 5 days. The following activities were organized:

- Humanitarian event "Little Big Friend" in cooperation with the Centre for Neglected Children "Izvor" from Selce - 25 local celebrities (actors, radio and TV reporters, sportsmen, musicians) participated with 28 children from the Centre,
- Volunteer action organized in cooperation with Caritas- collection of books and food for elderly people situated in Institution "Turnić",
- Media day (radio, TV, video spot on TV and in the movie) - volunteers visiting institution for elderly people "Turnić" and spending time with their wards,
- International volunteer day celebration – 9 stands on Korzo, 40 CSOs from the County presenting their work to the citizens, around 75 volunteers included.

Approximately 400 citizens participated through campaign in various activities related to the promotion of voluntarism.

As a part of the campaign SMART included 70 business representatives (shops situated in Korzo area) which distributed VC promotional materials (e.g. posters, leaflets and balloons) to their customs or they used them as a decoration in their shop-windows.

SECURING SMART'S SUSTAINABILITY WITH STRONG CAPACITIES AND CLEAR VISION OF THE CIVIL SOCIETY DEVELOPMENT

SMART also continued with variety of practical steps for improvement of its capacities and visibility:

Cooperation with business sector

- In order to establish broader communication with the corporate sector in cooperation with the other volunteer centers in Croatia SMART developed collaboration with the company Selectio d.o.o. The result of the cooperation was the launch of an internet domain on the web portal MojPosao.net. This relevant web page provides information related to volunteering, voluntarism in general, corporative volunteering, activities related to volunteering taking place throughout Croatia and information related to the activities of the current Volunteer centers in Croatia. Additionally, SMART granted company Selectio d.o.o. to use developed questionnaire for research on volunteering in order to conduct the research at the national level.
- Concerning corporate volunteering, in cooperation with other volunteer centers SMART established cooperation with Croatian Business Council for Sustainable Development (HRPSOR) aiming at promotion of the concept of corporate volunteering in Croatia.

Quality assurance system for non -profit organizations (SOKNO)

SMART continued with implementation of SOKNO.

Professional development

With purpose of continued strengthening of human resources, SMART participated at:

a) conferences

- Seminar LEADER Measures in Rural Development, 18th-19th May 2006, Zagreb,
- 1st National Conference on rural development, Zagreb, 10th-11th July 2006,
- Conference "Cross boarder partnership", 30th June 2006, Čateški Dvorec,
- Volunteurope, Strasbourg, 5th-8th October 2006,
- 26th International Fundraising Congress - Netherlands, 17th - 22th October 2006,
- "Investing in the community-practical approaches for business", Zagreb, 19th October 2006,
- "Status of Volunteers and Influence of the Youth Policy in SEE on Voluntarism Development", Sutomore, Montenegro, 23rd - 30th October 2006,
- "Quality standard systems in Slovenia" Ljubljana, 24th November 2006,
- "Your piece of cake? You can do it without project proposals!" Fundraising conference, Zagreb, 29th November – 1st December 2006,
- OSCE conference "Education for Councilors-three years later", 08th December 2006.
- 3rd National Conference on volunteering "Volunteering and Youth", 4th December 2006

b) intersectoral workshops

- "Employee Engagement: Practical approaches for NGOs", Zagreb, 18th October 2006
- "Cooperation with media", Madison Consulting, Zagreb, 13th-14th November 2006.

c) educational programs

- EU politics in the context of rural development and public participation Zagreb, 22nd February 2006,
- Rural policy in the context of EU accession, Zagreb, 15th and 16th May 2006,
- "Developing narrative and financial report on implementation of projects according to the EC requirements". (CARDS 2002), Zagreb, 18th May 2006.

d) different events on civil society development

- Initiative "Monitoring group", Zagreb, 13th -14th January 2006,
- Working group regarding the issues of governing and monitoring in the Croatian non profit sector (Good Governance), Zagreb, 30th - 31st January 2006.
- 9th Volunteer's work day in Split
- Regional discussion on Draft National strategy for creating a stimulating environment for the civil society development 2006-2011, Rijeka, 8th May 2006,
- Communicating Europe to the citizens - Role of civil society organizations 24th April 2006, Zagreb
- Developing Regional operational plan for Primorsko-goranska county Rijeka, 13th June 2006,
- Opening of the first regional Info-center for youth, Rijeka, 21st June 2006,
- 5th National forum on EU accession, Pre-accession funds, Zagreb, 09th October 2006.

SMART personnel and volunteers

Gordana Forčić,
founder, trainer/consultant,
Executive Team member

Slađana Novota,
founder, trainer/consultant,
Executive Team member

Zvijezdana Schulz Vugrin,
founder, trainer/consultant,
Executive Team member

Daniela Vuković,
Office Manager

Renata Vukoja,
Program Assistant

Bojana Ćulum,
Associate trainer

Volunteers:

- **Barbara Štefanec**, olunteer's Centre "VolonteRI"
- **Sanja Bezjak**, proof reader of InfoSMART
- 17 members of Council for Volunteer Development in Primorsko-goranska county
- 37 surveyors (short-term) who have voluntarily conducted the interviews with more than 500 citizens of Primorsko-goranska County
- 172 short term volunteer's during the regional Campaign "Nobody can't do everything, everybody can do something"

Governing Board

At the end of March 2006 SMART officially formed a 7 member Governing Board on its regular annual General Assembly, which took over the governing function of the organization.

WHO SUPPORTED US

SMART's work would not be possible without donors, who recognised us as a credible and capable organisation through which to invest in local community development. We thank the following donors:

- C.S. Mott Foundation
- National Foundation for Civil Society Development
- Academy for Educational Development (USAID)
- The Royal Embassy of Netherlands
- The Embassy of U.S.A.
- OSCE Mission to Croatia
- City of Rijeka
- Primorsko-goranska County
- other donors who financially contributed through contracted workshops and other services

FINANCIAL REPORT

	SOURCE OF FUNDING	PROJECT/PURPOSE	starting day	ending day
A	C.S. MOTT FOUNDATION	General support grant	01.07.2006.	31.06.2008.
B	AED (USAID)	CPP Project	01.10.2004.	31.03.2006.
C	AED (USAID)	Volunteer centre	01.04.2006.	31.06.2007.
D	USA EMBASSY	Media project	19.07.2005.	19.09.2006.
E	OSCE	Role of councillors	01.04.2005.	31.12.2005.
F	NETHERLANDS EMBASSY	Media project	01.10.2005.	30.09.2006.
G	NATIONAL FOUNDATION	General support grant 2006	01.01.2006.	31.12.2006.
H	NATIONAL FOUNDATION	General support grant 2007	01.01.2007.	31.12.2007.
I	NATIONAL FOUNDATION	Regional development	01.01.2007.	31.12.2007.
J	EUROPEAN COMMISSION (CARDS 2002)	Capacity building project	23.12.2005.	22.12.2006.
K	CITY OF RIJEKA (CARDS 2002)	Capacity building project	23.12.2005.	22.12.2006.
L	EUROPEAN COMMISSION (PHARE)	International Crossroads	11.11.2005.	15.06.2006.
M	EUROPEAN COMMISSION (CARDS 2002) ROP SMC	Capacity building project	03.05.2006.	31.12.2007.
N	CITY OF RIJEKA	Volunteer centre	1.11.2006.	31.12.2006.
O	PRIMORSKO-GORANSKA COUNTY	Volunteer centre	1.11.2006.	31.12.2006.
P	OTHER INCOME *	Organizational development	continuously	
	TOTAL			

* OTHER INCOME	
contracts with local CSOs	58.471,36
contracts with international CSOs	6.283,85
contracts with local and state authorities	6.160,00
income from publications	30.015,00
interests	9.459,00
office sub-lease	8.479,47
other	938,00
TOTAL	119.806,68

exchange rate of 1 US$	
date	kn
January 2006	6,10
April 2006	6,02
July 2006	5,70
October 2006	5,89
December 2006	5,56
AVERAGE	5,85

	balance on January 1, 2006	income in 2006	total spent	balance on December 31, 2006
	65.157,68	170.400,00	150.121,19	85.436,49
	19.882,59	100.516,02	120.398,61	0,00
	0,00	139.983,95	133.519,80	6.464,15
	98.004,04	0,00	98.004,04	0,00
	-61.457,29	89.357,84	27.900,55	0,00
	70.008,28	0,00	70.008,28	0,00
	0,00	350.000,00	349.448,64	551,36
	0,00	175.000,00	0,00	175.000,00
	0,00	50.000,00	0,00	50.000,00
	0,00	224.931,79	236.964,73	-12.032,94
	0,00	31.195,41	31.195,41	0,00
	0,00	5.509,50	47.018,00	-41.508,50
	0,00	222.891,61	101.750,72	121.140,89
	0,00	4.000,00	4.000,00	0,00
	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
	226.413,87	119.806,68	79.287,23	266.933,32
	418.009,17	**1.688.592,80**	**1.454.617,20**	**651.984,77**
US$	**71.405,73**	**288.451,11**	**248.482,61**	**111.374,23**

SPENT in 2006

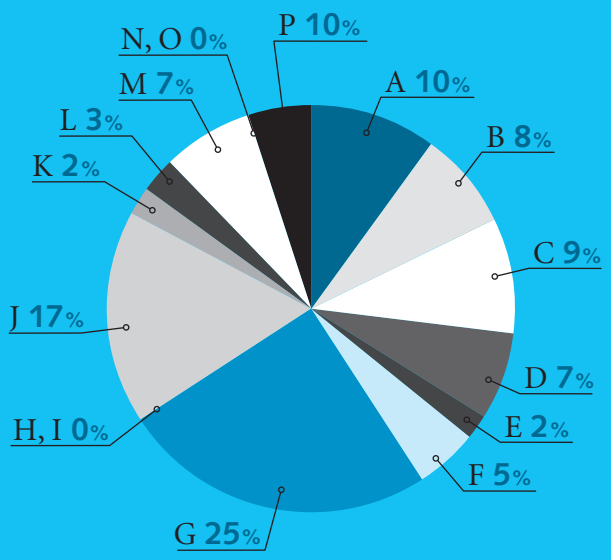

Expenses 2006 (in Kn)	
DESCRIPTION	**TOTAL SPENT**
Personnel - trainers	407.768,54
Personnel - administration	193.490,20
Accounting	23.952,26
Office rent and utilities	61.493,48
Postage/phone	31.235,19
Office supplies	26.821,95
Professional services	9.730,51
Vehicle maintenance	19.409,78
Equipment maintenance	15.630,31
Bank charges	4.354,11
Equipment	62.261,22
Travel expenses	37.099,68
Per diems	22.947,00
Accommodation	24.319,37
Workshops	23.779,48
International crossroad	38.927,16
Media project	99.683,30
Capacity building	19.394,85
Volunteer centre	122.106,92
Publications	110.983,41
Organizational development	99.228,48
TOTAL	**1.454.617,20**

LISTA SURADNIKA/ KORISNIKA

ASSOCIATES & BENEFICIARIES

Sigurna kuća Istra
Udruga poslovnih žena i poduzetnica BWP Pula
Udruga za promociju amaterskog sporta UPAS
Udruga prijatelja starijih SENIOR
Gradsko društvo crvenog križa Pula
Udruga za osobni rast i razvoj ODISEJA
Klub ARENA
Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Istarske županije
Centar za razvoj osobnosti i unaprijeđenje kvalitete života ŽIVOT PLUS
Udruga dijaliziranih i transplantiranih bubrežnih bolesnika PGŽ
Udruga invalida distrofičara PGŽ
Snowboard klub Ogulin
Društvo multiple skleroze KZŽ
Društvo multiple skleroze MŽ
Hrvatska udruga za sanitarno inžinjerstvo HUSI
Hrvatska udruga primalja
Udruga za sindrom Down Rijeka 21
Udruga TRBUHOVICA
Lezbijska organizacija Rijeka LORI
Savez društava multiple skleroze Hrvatske
Puhački orkestar LOVRAN
Hrvatska udruga liječenih i oboljelih od hepatitisa HEPATOS
Suncokret Pula
Taichi klub PULA
Centar za inkluziju i podršku u zajednici
Udruga cerebralne paralize IŽ
Dijabetička udruga IŽ
Društvo tjelesnih invalida Pula
Udruga "Čarobnjakov šešir"
Udruga osoba s cerebralnom i dječijom paralizom Rijeka
Udruga mladih AKCIJA
Udruga građana SPIRIT
Centar za ranu intervenciju OKOLONAOKOLO
Udruga TERRA
Udruga za razvoj visokog školstva UNIVERSITAS
CARITAS NADBISKUPIJE RIJEKA
Udruga NEMESIS
Udruga stanara - suvlasnika stambenih zgrada
Udruga za terapijsko jahanje PEGAZ
Udruga mladih KORAK ISPRED
Udruga KATAPULT
Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Rijeka
Dječji vrtić "Vladimir Nazor" Kastav
LIBURNIA JAZZ
Savez izviđača Rijeke
Centar za kulturni turizam KORAKI
Udruga ZELENA ISTRA
EESTEC-udruga studenata elektrotehnike Europe - Rijeka
Kino video klub LIBURNIJA FILM
DRUŠTVO POVJESNIČARA UMJETNOSTI RIJEKE, ISTRE I HRVATSKOG PRIMORJA
Udruga za organizaciju kulturnih manifestacija GRAD KULTURE Kastav
Centar tehničke kulture Rijeka
Udruga mladih RAZUM Sveti Juraj
Udruga skipera Jadrana USJ
Kulturna udruga NOVA AKROPOLA
Društvo crvenog križa Istarske županije
GONG
Udruga MALI PRINC
Dječji vrtić "Anđela Božitković" Hvar
Dramski studio mladih Hvar
Muzej hvarske baštine
Gradska knjižnica i čitaonica Hvar
Udruga MALO GRABLJE Hvar
N.K. HVAR
Splitko-dalmatinska županija
CIMA - centar za inicijativu mladih Hvar
CIMA JELSA - centar za inicijative mladih
Hrvatski ferijalni i hostelski savez
Gradska knjižnica i čitaonica "V.C. Emin" Opatija
Centar za socijalnu skrb Opatija
Grad Opatija
Ekološko društvo ŽMERGO
Komunalac d.o.o. Opatija
Festival Opatija
Parkovi d.o.o. Opatija
O.Š. R.K. Jeretov Opatija
Dječji vrtić Opatija
Speleološka udruga SPELUNKA
Javna ustanova PARK PRIRODE UČKA
Društvo "Naša djeca" Opatija
Javna vatrogasna postrojba grada Opatije
Udruga gluhih i nagluhih PGŽ
Udruga žena romkinja BOLJI ŽIVOT Rijeka
Ženska akcija Rijeka
Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka
Gradsko društvo crvenog križa Rijeka
Društvo multiple skleroze PGŽ
Grad Rijeka
OESS Sisak
Udruga mladih MASLINA
Udruga umirovljenika i starijih osoba Kastav
Primorsko-goranska županija
Udruga za kreativno osmišljavanje slobodnog vremena mladih "EKO ART - BIO ART"
Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci
Dječji vrtić "Radost" Crikvenica
Autoklub Rijeka
Grad Kraljevica
Gradska knjižnica Rijeka
Državni arhiv u Rijeci
Grad Rab
Dom mladih Rijeka
Grad Cres
O.Š. Vežica
Općina Klana
O.Š. Trsat
Udruga umirovljenika Rijeka
Klub orjentalnih vještina PANTERA
Veleučilište u Rijeci
Općina Ravna Gora
Eko centar Caput Insulae Beli
Drugo more
Udruga RI ROCK
Udruga CRTA Opatija
Speleološka udruga ESTAVELA
RUTA grupa za kvalitetniji život na otoku Cresu
Klub ljubitelja prirode i suvremene umjetnosti OZON
Udruga antifašista građana Siska

Srpsko kulturno društvo PROSVJETA
Udruga za promicanje informatike, kulture i suživota IKS
Udruga dragovoljaca i veterana domovinskog rata Sisak
LEDA - agencija za lokalni gospodarski razvoj Sisak
Udruga mladih Novska
Udruga slijepih Sisak
Zajednica športskih udruga grada Hrvatska Kostajnica
Udruga HVIDR-a grada Petrinje
Društvo nezaposlenih SMŽ
GŠNK MLADOST Petrinja
Gradsko društvo crvenog križa Kutina
Udruga udomitelja SMŽ-e ŽIVOT
Udruga za pomoć i prava obiteljima žrtava kriminala Petrinja
Kulturni centar mladih Kutina
Društvo distrofičara Istre
Hrvatsko društvo za buloznu epidermolizu DEBRA
Volonterski centar Zagreb
Platforma 9.81
Izviđačka škola Zagreb
MO Vojak
MO Pehlin
MO Podvežica
MO Srdoči
MO Banderovo
MO Podmurvice
MO Gornja Vežica
MO Mlaka
MO Brajda-Dolac
MO Luka
MO Školjić
RAZVOJ - udruga za razvoj gospodarstva i kulture
Gorička alternativna scena
SPIRIT
Nezavisna udruga mladih
Udruženje PRIJATELJ
Književni krug KARLOVAC
Međimurske roke
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica
Društvo "Naša djeca" Pula
Kneja
Kajkaviana
Udruga Roma Zagreba i Zagrebačke Županije
Udruga građana Heki
Udruga Monteparadiso
Gokul
KUD Matija Gubec
STUB-KLUB Klub mladih Donja Stubica
Udruga za izvedbene umjetnosti PROSTOR +
Klub kulture AGRAM
PUT - društvo za komuniciranje ambijenta
Udruga za promicanje kulture življenja "Komin"
MERLIN
KUU Zvon
Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba "Dodir"
KU "Seljačka sloga" Prelog
Društvo "Naša djeca" Sv. Križ Začretje
Plavi telefon
Akcija za civilnu transparentnost
Centar za kulturni turizam KORAKI
Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka
Suncokret - OLJIN "Odgoj za ljubav i nenasilje"
Udruga Romi za Rome Hrvatske
Udruga socijalnih pedagoga Primorsko-Goranske županije
Društvo tjelesnih invalida grada Rijeke
Nezavisna udruga mladih
Društvo socijalnih radnika Međimurja
Udruga za promicanje obiteljskih vrijednosti - Blaženi Alojzije Stepinac
Konjički klub "Karlovac"
Gradsko društvo crvenog križa Krapina
Hrvatska udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet
KRILA - Terapijsko jahanje
Zdrav život
Hrabri telefon
Udruženje DJECA PRVA
Rajska Ptica - Udruga za pomoć osobama s MR Karlovačke županije
Moji dani - Udruga za prevenciju ovisnosti, pomoć ovisniku i obitelji u Krapini
Savez izviđača Hrvatske
Demokratska inicijativa mladih
AIESEC
ZEO Nobilis
Hrvastski ferijalni i hostelski savez
Gradsko duštvo crvenog križa Opatija
Ženska grupa KORAK Karlovac
Documenta - centar za suočavanje s prošlošću
Odbor za ljudska prava Karlovac
Udruga za promicanje ravnopravnosti spolova "PRST"
PCAP international
ZOE - Centar za održivi razvoj ruralnih krajeva
ODRAZ
Institut za razvoj obrazovanja
Udruga za zaštitu i unaprijeđenje čovjekovog okoliša Franjo Koščec
Udruga za očuvanje okoliša
Pčelarsko društvo Ludbreg
Društvo "Naša djeca" Ivanec
Društvo inovatora Varaždinske županije
Studentski klub 4+
EOL
Društvo "Naša djeca" Donji Vidovec
Broken mill skate kl
Seljačka sloga Nedelišče
Nemirko - udruga za ADHD sindrom Međimurske županije
Udruga pčelara "Medeni" Pregrada
Udruga vinara i vinogradara "Pajdaš"
Udruga vinogradara i vinara "Radobojski pajdaši"
STUB-KLUB Klub mladih Donja Stubica
Društvo "Naša djeca" Sv. Križ Začretje
Društvo za pomoć mentalno retardiranim osobama Krapina
Rajska Ptica - Udruga za pomoć osobama s MR Karlovačke županije
Ekološko društvo PAN
ZUM - Udruga za poticanje zapošljavanja i stručno usavršavanje mladih ljudi
Udruga Agropadova Kašćerga

“Tiskanje ove publikacije omogućeno je temeljem financijske potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u skladu s Ugovorom broj 421-02/05-PP-6/21. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.” Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Zagreb, Kušlanova 27, http://zaklada.civilnodrustvo.hr

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva